FRANJE HOFMANA

ČETRDESET I DVIJE

PRIPOVIJETKE

ZA MLADEŽ

TISAK I NAKLADA KNJIŽARE LAV. HARTMANA (ST. KUGLI)

ZAGREB ILICA 30. Ciena 50 fil.

Knjige za mladež

koje su izašle nakladom

KR. SVEUČ. KNJIŽARE FR. ŽUPANA
KNJIŽARE L. HARTMANA

(Stjepan Kugli)

ILICA 30. — ZAGREB — ILICA 30.

Kruna

A, B, C, sa bojadisanim slikama. Veliki format — 2.—
Andersen, Priče za mladež. Izabrao i priredio Stj. Basariček. Veliki format — 2.40
Andersen, Priče za mladež. Izabrao i priredio Stj. Basariček. Sa 19 lijepih slika. Malo II. izdanje — 1.20
Amicis Edmondo de, Srce. Poklanja našoj djeci P. Kuničić — 2.—
Basariček Stj., Šaljive narodne pripovijetke. Sa 10 slika — —.80
Basariček Stj., Narodne pripovjetke. Sa 8 orig. slika u crno i 3 slike u bojama 1.80
Basariček Stj., Tisuća i jedna noć. Arapske pričice — 3.—
Belović Jelica, Meandri za zabavu dobrim kevicam — 2.—
Belović Jelica, Sto i deset igara za mladež. Ilustrovano sa 27 slika — 1.—
Berge Fr., Prirodopis životinjstva, bilinstva i rudstva. Sa 300 bojad. i 80 prost. sl. 3.—
Bojničić Ivan Kninski, Mala povijest Hrvata. Ukrašeno sa 39 slika — 1.—
Cvijić Antonija, A, B, C, ilustrovani — 1.—
Četrnaest najljepših slika i narodnih pripovijedaka. Po Karadžiću, Stojanoviću i po drugim izkazima. Sa 12 slika. III. izpravljeno izdanje — —.60
Čika Veno, Dječja radost. Pjesme i pripovjetke dobroj djeci — 3.—
Damin Narcis, Terezija ili mlada milosrdnica. Djelce ćudorednom uzgoju. Pohvaljeno pariškim sveučilištem — 1.20
Devčić Ivan, Hrvati i Hrvatska pod Napoleonom Velikim. Na temelju povjesnih podataka. Sa 10 lijepih slika — —.80
Dječje milovanje. Pjesme i pripovjetke za mladež — 2.40
Dječje igre. Sa krasnim slikama — 1.—
Drveni krst i čudotvorni liekar. Dvije pripovijetke sa 8 slika (ćirilicom) — —.80
Dvanaest najljepših priča i narodnih pripovijedaka. Po Karadžiću, Stojanoviću i po drugim izkazima. Sa 12 slika — —.60
Dvadeset najljepših priča i narodnih pripovijedaka. Po Karadžiću, Stojanoviću i po drugim izkazima. Sa 8 slika — —.60
Felix G., Francuska revolucija godine 1789.—1795. Ilustrovano sa 18 slika — —.80
Filipović Ivan, Ezopove basne. Sa 21 slikom — —.80
Filipović Ivan, Kraljević Marko u narodnim pjesmama. Sa slikom Markovom — 2.—
Fincek Iv., Grad Zagaj ili Bog svojih ne ostavlja. Pučka prip. za mladež i odrasle —.80
Gall Josip, Poputnica mladu i neiskusnu kroz društvo i život — 1.—

Kruna

Gojtan Ivan, Novi bajni svijet. Sa slikama — 2.40
Glasoviti muževi staroga vijeka. Za hrvatsku mladež sastavio po Rolinu M. C. — 1.—
Gle što nova. Slikovnica za manju djecu — —.80
Hefela, Put na istok do Carigrada — 2.—
Hoffmann Franjo, Sto i pedeset pripovijedaka za mladež. Preveo Ivan Filipović. Drugo izdanje priredio S. Basariček — 1.80
Hoffmann Franjo, Četrdeset i dvije pripovijetke za mladež. Preveo Ivan Filipović. Drugo izdanje priredio S. Basariček — —.50
Hoffmann Franjo, Četrdeset pripovijedaka za mladež. Preveo Ivan Filipović. Drugo izdanje priredio S. Basariček — —.50
Hoffmann Franjo, Trideset i šest pripovijedaka za mladež. Preveo Ivan Filipović. Drugo izdanje priredio S. Basariček — —.50
Hoffmann Franjo, Trideset i dvije pripovijetke za mladež. Preveo Ivan Filipović. Drugo izdanje priredio S. Basariček — —.50
Hoffmann Franjo, Inkino blago. Sa 4 slike — —.80
Hoffmann Franjo, Inkino blago. Sa 4 slike (ćirilicom) — —.80
Hoffmann Franjo, Radišu Bog pomaže. Pripovijetka za mladež. Sa 24 slike. Preveo Ivan Ciganović — 1.—
Hoffmann Franjo, Na dalekom sjeveru. Sa 4 slike — —.80
Hoffmann Franjo, Onkraj mora. Pripovijest za mladež — —.80
Hoffman Fr., Osveta je moja, ja ću ju vratiti! Pripovijetka za mladež. Sa 4 slike —.80
Hoffmann Franjo, Kakva sjetva, takva žetva. Pripovijest za mladež. Pohrvatio Miroslav Ostoić. Sa 4 slike — —.80
Hoffmann Franjo, Na pustom otoku (Brodolom »Pacifika«) — 1.20
Hoffmann Franjo, Ne osveti se, osvetiću te ja! Pripovj. za mladež. Sa 4 sl. (ćiril.) —.80
Hoffmann Fr., Kakva sjetva, takva žetva. Pripovj. za mladež. Sa 4 sl. (ćirilicom) —.80
Izabrane narodne pripovijesti. Napisala Božena Nemcova. S češkoga preveo A. Harambašić. Sa slikama. Lijepo uvezano sa bojadisanim omotom — 2.—
Jais O. E., Lijepe i poučne pripovijetke i rečenice za mladež — —.50
Jambrišak Marija, Znamenite žene u povjesti i pričama. I., II. i III. svezak po — 1.20
Jambrišak Marija, O pristojnom vladanju u svim životnim prilikama — 4.—
Jovan Dragutin, Iz mladenačkoga svijeta. Zabavno-poučne pripovijesti — 2.—
Jovan Drag., Iz života za život. Vijenac izvornih poučnih pripovj. za odr. mladež 1.—
Jovan Dragutin, Um i srce. Vijenac priča i pripovijedaka za mladež — 1.—
Kačić-Miošić O. Andrija, Razgovor ugodni naroda slovinskoga. Sa 46 originalnih slika. Slike risao V. Anderle — 2.—
Katalinić Jeretov Rikard, Vesela mladež. Slikovnica — 2.40
Kišpatić M., Prirodopis životinjstva, bilinstva i rudstva. Sa 539 slika — 3.—
Klaić Franjo, Mali stočar ili kratak nauk o stočarstvu u pitanjih i odgovorih — —.60
Klaić Vj., Slike iz slavenske povjesti — 2.—
Kraljević Marko u narodnim pjesmama — 1.—
Krempler Pajo, Pobjeda ljubavi. Dvije slike iz života — 1.—
Krčmarić B., Novi razgovor ugodni naroda hrvatskoga ili hrvatski guslar. Sa 28 slika od V. Anderlea — 3.—
Krištof Kolumbo ili otkriće Amerike. Po Campe-u. Sa 8 slika u bojama i 8 u crno 2.40
Kuničić Petar, Viški boj. Sa 50 slika krasno ilustrovano djelo — 2.80
Kuničić Petar, Hrvati na ledenom moru. Po izvješću J. Bayera. Sa 50 slika 1.60
Mala zorna obuka sa hrvatskim, njemačkim i franceskim riječima — 3.—
Mali čestitar ili vijenac najljepših čestitaka za malu djecu i odrasle — —.40
Maržik Vj. Zaboj, Narodne pripovijetke Slavena. Razdijeljeno u 2 sveščića svaki po 1.—
Mestvićeve pripovijetke. Po J. V. Cooperu preveo Ivan Devčić. Sa 7 slika — 3.—

Veliki popis knjiga šalje se svakomu na zahtjev badava i franko.

Knjižara L. Hartmana (St. Kugli), Zagreb, Ilica 30.

	Kruna
Milaković Josip, Mali hrvatski deklamator. Zbirka pjesama za mladež. — — —	1.—
Milaković Josip, Proljetno cvijeće. Pjesmice — — — — — — — — — —	1.60
Najmilije životinje. Slikovnica — — — — — — — — — — — — — —	—.80
Naši prijatelji. Knjiga sa bojadisanim i crnim slikama — — — — — — —	—.80
Novaković Stojan, Kosovo. Srpske narodne pjesme o boju na Kosovu — — —	—.40
Nova slikovnica za dobru djecicu. Slikama pridodane su i pjesmice — — — —	—.80
Poparić, Doživljaji hrvatskih pomoraca — — — — — — — — — — — —	1.20
Pravi Petrica Kerempuh ili svjetski p[illegible] Slike iz života najvećega svjetskoga prokšenjaka i lakrdijaša. Sa 56 slika — — — — — — — — — — —	—.80
Pripovijesti o Kraljeviću Marku za mladež. Po narodnim pjesmama — — — —	1.20
Razbojnička gradina i Drveni krst. Dvije pripovijetke sa 8 slika — — — — —	—.80
Rubelić Cvjetko, Pjesmarica za djecu pučkih škola — — — — — — — —	—.40
Robinzon Kruzoe. Sa 4 velike i 15 malih slika — — — — — — — — — —	1.60
Sretna vremena. Slike i pjesmice za djecu — — — — — — — — — — —	2.40
Stojanović Mijat, Slike iz života hrvatskoga naroda po Slavoniji i Srijemu — —	1.20
Šmid Krištof, Božidar. Pripovijetka za mladež — — — — — — — — — —	—.80
Šmid Krištof, 150 kratkih pripovijesti sa slikama — — — — — — — — —	1.60
Šmid Krištof, Genoveva. Sa 6 slika — — — — — — — — — — — —	—.50
Šmid Krištof, Najbolja baština. Janješce. Dvije pripovijetke za mladež. Sa 2 slike	—.80
Šmid Krištof, Dobri Radojica i zločesti Ivica. Pripovijetke za mladež. Sa 4 slike	—.80
Šmid Stj., Barun Franjo Trenk i njegovi panduri. Sa 16 slika — — — — —	—.80
Šmid Krištof, Dobri Radojica i nevaljali Joca. Prip. za mldež. Sa 4 sl. (ćirilicom)	—.80
Šmid Krištof, Najbolja baština. Janješce. Dvije prip. za mladež. Sa 2 sl. (ćirilicom)	—.80
Što sve ljudi rade. Slikovnica u velikom obliku — — — — — — — — — —	1.80
Štulc V., Mirjana. Pripovijest — — — — — — — — — — — — — —	—.50
Tomašić Ivan, Ljubičice. Priče Ivana Gottfrieda Herdera. Sa slikom — — — —	1.—
Tomašić Ivan, Gimnastičke igre. Vježbe za gimnastiku djetinjega tijela i duha —	5.—
Tomašić Ivan, Najljepši ures duši i srcu dobre Hrvaćadi. Ćudoredno-poučne priče i pripovijesti za mladež. Sa mnogo slika — — — — — — — — — — — —	2.—
Tomašić Ivan, Biserčice. Priče Fridricha Adolfa Krummachera — — — — —	1.—
Tomić J. E., Život i djela glasovitog kneza Dona Quijotta de la Mancha. Španjolski napisao Miguele de Cervantes Saavedra. Priredjeno po franceskom — — —	3.—
Tomšić Ljudevit, Izabrane izvorne pripovijesti. Svezak I. i II. po — — — — —	—.70
Tomšić Lj., Bršljani. List mladeži našoj. Teč. IV. 8, str. 384, sa 12 boj. i 24 crn. sl.	2.—
Turić Đuro, Znameniti Hrvati. Povjesne pripovijetke za mladež. Sa 10 slika — —	1.20
Trinaest najljepših priča i pripovijedaka. Po Karadžiću, Stojanoviću i po drugim izvorima. Sa 12 slika — — — — — — — — — — — — — — — —	—.60
Trubelka A. V., Mali krasnoslov ili zbirka deklamacija. Sastav. po hrv.-srp. pjesn.	1.—
Valerija ili slavlje iz katakomba. Pripovijest iz kršćanske prošlosti od Ant. de Waala. Preveo i njeka tumačenja dodao dr. Ivan Gjuranec. Sa 28 slika — —	2.—
Varjačić Lj., Proljetno cvijeće. Pjesme mladenke — — — — — — — — —	1.—
Varjačić Lj., Čestitarka. Knjiga izvornih čestitaka za sve prigode u životu — —	1.—
Varjačić Lj., Milovanke. Pjesme i pripovijesti — — — — — — — — — —	—.80
Varjačić Lj., Tudjinka. Pjesme i pripovijesti — — — — — — — — — —	—.80
Varžička Julije, Mali zabavljač. Zanimive računske i geometrijske zadaće, zagonetke, zavedbe, dosjetke — — — — — — — — — — — — — — —	—.60
Veliki čestitar ili Vijenac najljepših čestitaka za djecu, mladež i odrasle — — —	1.—
Verne Jules, Put k središtu zemlje. Hrv. mladeži prir. jedan prijatelj. Lijepo uvez.	1.20

Veliki popis knjiga šalje se svakomu na zahtjev badava i franko.

FRANJE HOFMANA

ČETRDESET I DVIJE PRIPOVIJETKE

ZA MLADEŽ

PREVEO

IVAN FILIPOVIĆ

KR. ŽUPANIJSKI ŠKOLSKI NADZORNIK

UKRAŠENO S PET SLIKA

TISAK I NAKLADA KNJIŽARE L. HARTMANA (ST. KUGLI), ZAGREB, ILICA 30.

Nagrada

Ivki Slavetić

učenici I. godišta.

Zagreb, dne 18. lipnja 1.918.

Lj. Jemrić

ravn. učit.

K R U H.

Dragutin bi dobivao svaki dan u četiri sata poslije podne za užinu komadić kruha namazana maslacem. On bi tim bio uvijek zadovoljan, te nije nigda više zahtijevao.

No od nekoga vremena nije bilo tako. Čim bi dobio svoj hljebac namazan maslacem, odletio bi žurno i za čas se opet vratio, te zamolio od majke još komadićak kruha bez maslaca. S početka nije majka na to ni pazila, nego mu je dala, što je tražio i mislila u sebi: Čini mi se, da malomu Dragutinu ide hljebac u slast!

Napokon pričini joj se to ipak malo čudnovato pa stoga stane paziti, kamo on leti s kruhom. I opazi, da ide k susjedu ravno u sobu. Prikuči se s toga prozoru i pogleda unutar. Na veliko svoje čudo opazi, kako u krevetu leži bolestan jedan dječarac. Dragutin pristupi k njemu, metne na krevet svoj hljebac namazan maslacem i otrči ne čekajući, da bi mu bolesni dječarac zahvalio.

Kad je to vidjela majka, vrlo se tomu radovala. Drago joj je bilo, što je u njezina sinčića tako dobro i plemenito srce. Otud dakle njegov veliki glad! Zato je zadovoljan i sa suhim hljebom, mišljaše ona u sebi.

Da je Dragutin ne opazi, ode brzo kući i odluči, da će ga malo iskušati. Kad je došao, pa kao obično zatražio još komad krušca, uozbilji se ona i reče oštro:

»Odlazi, Dragutine; ne dam ti ništa. To nije nimalo lijepo, kad netko sve dvostruko traži!«

Dragutin se okrene i ode prema vratima ne progovorivši ni riječi. No sad se majčino srce nije moglo više da svlada, i ona reče ganuto:

»Drago moje dijete! Dođi ovamo i zagrli me! Ti si vrlo vrijedan i pošten! Dat ću ti kruha, koliko te god volja.«

Dragutin se začudio tomu; ali kad je doznao od majke, da ona zna za njegovo dobro djelo, zarumenio se od stida. Majka mu na to reče:

»Nemoj se toga radi stidjeti, drago dijete. Ali zašto mi nijesi kazao, komu daješ svoj hljebac s maslacem?«

»Naš dobri učitelj uči nas, da ljevica ne smije znati za ono, što čini desnica. Zato sam šutio,« odgovori Dragutin.

Rekavši to ode k drugovima na ulicu, da se malo s njima poigra. Majka ga blagosiljaše i govoraše sama za se:

»U istinu dobro je dijete ocu na čast, a majci na radost!«

Majka se pobrinula za bolesnoga dječarca, a Dragutin je odsele jeo svoj hljebac s maslacem zadovoljnije, nego igda prije.

ŽETEOCI.

Ljubomir je već od rane mladosti bio mrzovoljast; nijedna ga stvar nije zanimala, sve mu je bilo dosadno, te bi čitav dan hodao nezadovoljan po kući, pa dosađivao svim ukućanima. Kako je pak bio jedinac u roditelja, oni su mu kupovali mnogo igrački i knjiga sa slikama, no on toga nije ni pogledao. Uzalud ga je njegov kućni učitelj molio, neka se uči, on nije nikako htio da se lati posla, već bi mu odgovarao:

»Otac je bogat, a služinčad veli, da se ja ne trebam učiti.«

Jednom reče učitelj Ljubomiru ovako: »Hajde Ljubomire, da se malo prošetamo!«

Ljubomir se nerado spremi na šetnju, ali pođe s učiteljem u polje.

Bilo je to ljeti, u vrijeme žetve. Sunce je zapadalo, a ratari su se vraćali s posla kućama svojim pjevajući i šaleći se.

Ljubomir i učitelj dođu na jedno polje, gdje je mnogo momaka i djevojaka želo žito. Tu se ustave, pa stanu promatrati marljive žeteoce. Posao se za čas svrši, a radnici se skupe i izvade kruha, da večeraju. Kratka ta večera obavila se uz šalu i smijeh, a iza toga polijegoše po travi, pa slušahu onoga, koji im je pripovijedao pripovijetke. Ljubomir je sve to gledao vrlo začuđeno, a napokon reče:

»Kako je to, da ti siromašni ljudi mogu biti tako zadovoljni? Ta oni nemaju ništa, život im je pun briga, a ja, premda sam tako bogat, ne mogu da budem zadovoljan!«

»Ja ću ti to protumačiti, Ljubomire,« reče učitelj ozbiljno. »Ti su ljudi siromašni, ali su marljivi, pa iza obavljena posla slatko počivaju. Budući da danju dužnosti svoje ispune, večerom su veseli i dobre volje. Radi i ti tako, pa ćeš i ti biti zadovoljan i veseo!«

Ljubomir je na povratku razmišljao o tom. Drugoga jutra potraži svoje knjige i zamoli učitelja, neka bi ga učio. Učitelj se tomu obradovao, posao se započeo, a satovi, koji su lijenom Ljubomiru bili silno dugi, marljivomu Ljubomiru prolažahu kao časovi. U veče je bio zadovoljan, pa reče učitelju svomu:

»Pravo ste rekli, gospodine učitelju, samo se iza obavljena posla slatko počiva!«

Tako se Ljubomir popravio, postao marljiv i valjan, a ljudi su ga zavoljeli.

GROŠIĆ.

Ružičin je otac bio siromašan postolar, koji je rukama svojim jedva uzdržavao sebe i obitelj svoju. Premda su ga trle često velike brige, ipak je bio uvijek veseo, pa bi znao češće govoriti:

»Dragi Bog hrani ptičice u šumi; on ne će dopustiti, da mi gladujemo! Koliko je ljudi na svijetu, koji su još siromašniji od nas!«

Budući da se on u Boga pouzdavao, a dječicu svoju učio samo ono, što je lijepo, dobro i plemenito, budu mu ona na radost, osobito pak njegova Ružica, koja je bila ljubazno i milo dijete.

Jednoga dana dade joj otac par cipela, da ih odnese nekoj bogatoj gospođi, koja ih je bila naručila. Ružica se požuri, da preda ondje cipele. Bogatoj se gospođi svidjela Ružičina čednost i ljubežljivost, pa joj dade grošić.

»Dajete li taj grošić meni?« upita Ružica začuđeno. »Da, drago dijete,« odgovori bogata gospođa; »kupi za nj štogod te volja.«

Ružica lijepo zahvali i ode. Pred kućom stane razmišljati, kako bi oca tim novcem razveselila, a nije joj bilo ni na kraj pameti, da bi za grošić sebi štogod kupila. Dok je ona tako razmišljala, eto nekakve stare žene u slabu, poderanu odijelu, te je molila prolaznike za milostinju. No svi su ljudi prolazili, kao da je ne vide, te joj nitko nije dao ni pare.

Ružica to opazi, pa pomisli: »Doista ne bih mogla bolje upotrebiti svoj grošić, nego da ga poklonim siromašnoj ovoj ženi. Kako će se ona tomu radovati! Pa i otac će se veseliti, kad mu to ispripovjedim.« Odmah se zatim približi ženi, utisne joj čedno grošić u ruku, pa htjede da se brzo udalji.

»Ružice! Ružice!« začuje ona, kako je netko zove. Ona se okrene i opazi bogatu gospođu, kojoj je odnijela bila cipele, na jednom prozoru. Ona odmah potrči k njoj, pa pomisli: »Gospođa će me jamačno ukoriti, što sam poklonila groše, koji sam dobila od nje.«

»Što si učinila s grošićem, što sam ti ga dala?« upita je gospođa.

»Nemojte se samo ljutiti,« mucaše Ružica i zarumeni se; »ja sam ga poklonila nekoj siromašnoj ženi, koja mi se pričinila veoma žalosna.«

»Ja da se ljutim?« reče bogata gospođa. »Kako bih se mogla zato ljutiti, što si tako dobra. Dođi k meni, drago dijete.«

Kad je Ružica ušla u sobu, morade gospođi da pripovijeda o svom ocu, da li je bogat ili siromašan i uopće kako žive. Ružica ispripovijedi golu istinu. Gospođa je stane o koječem ispitivati, pa se uvjeri, da je Ružica dobro dijete. Kad je tako sve doznala, poljubi Ružicu, pa je upita, ne bi li htjela ostati kod nje. »Ja ću se za te brinuti,« nastavi gospođa, »kao da si moja kći, a ocu ću tvomu u svakoj nevolji pomoći.«

Ružica nato odgovori: »Ja bih vrlo rado ovdje ostala, kad bih smjela češće pohađati svoga oca.«

»Kadgod uzhtiješ, moći ćeš k ocu, Ružice,« reče gospođa.

Ružica ostane u gospođe, pa je bila dobra i valjana djevojčica. I za oca se brinula gospođa, te mu svakom zgodom pomagala. »Dobro djelo daje dobre kamate!« govoraše Ružica uvijek, kad je svoju povijest pripovijedala drugim djevojčicama.

NARANČA.

Pred zelenom sjenicom u očevu vrtu bilo je maleno bure, a u njemu je bila zasađena naranča. Ta je naranča bila Daničina.

Otac joj je darovao to drvce k njezinu rođendanu. Preko zime bilo je spremljeno u stakleniku. No u proljeće, kad je nestalo snijega i leda, koji je pokrivao zemlju i kad je sunce svojim toplim zrakama stalo buditi prirodu, iznese Danica svoje drvce u vrt, koji se već stao zelenjeti, pa reče:

»Toplina prirodna bolje će ti ovdje prijati, nego li omara u stakleniku. Cvjetaj i rađaj na moju radost!«

Činilo se, kao da je drvce razumjelo Daničine želje, pa je raslo i bujalo, da ga je bilo milota gledati. Ljeti je procvalo miriśljivim cvjetovima, a kad su cvjetovi otpali, pokazali su se na mjestu njihovu mali plodovi.

Ljeto prođe, a jesen dođe sa svojim hladnim noćima i stane žutjeti lišće po drveću.

Danica se u vrtu igrala sa svojim družicama, a majka je došla u vrt, da malo prigleda djeci. Kad se vraćala u kuću, reče Danici:

»Ne zaboravi danas svoje drvce unijeti u staklenik. Noći su hladne, pa bi mu moglo škoditi.«

»I sjutra mogu na to dospjeti, majčice,« odvrati Danica; »sad se baš lijepo igramo.«

»Poslušaj me, drago dijete,« reče majka, »pa ne odgađaj ništa na drugi dan, što se već danas može obaviti.«

Tako progovori majka, pa uđe u kuću, a djecu ostavi samu. Djeca se zabavljahu sve do mraka, a Danica nije više mislila na svoje drvce, nego ga je ostavila na polju.

Sjutradan poleti Danica u vrt, da spremi naranču u staklenik, ali jao, noću je bilo mraza, drvce je pozeblo, objesilo lišće, a plodovi bi odpadali, čim bi ih se i najmanje dirnula.

Sad je Danica jadikovala za svojim drvcem, kojemu se toliko radovala, pa ga stane iznova njegovati, ne bi li se oporavilo. No u proljeće se naranča više ne zazeleni i morala se baciti.

Tako je nestalo Daničine radosti; ali ju je ta nezgoda naučila, da ono, što je korisno i nužno, obavi u pravo vrijeme.

KAMENJE.

Zlatko i njegovi drugovi vrlo su se rado penjali na visoko brdo, na kojem su bile ruševine stare kule. Tu bi otkidali s trošnih zidova veliko kamenje i spuštali ga niz strmi obronak u dolinu. Što bi većma štropotalo kamenje, što bi više odskakivalo i dalje letjelo, to bi većma klicali dječaci. Nijedan od njih nije pomišljao na to, da bi time mogao nanijeti štete onima, koji su prolazili ispod brda.

Jednoga dana, kad su se dječaci opet zabavljali svojom lakoumnom igrom, tjerao je ovčar dolinom svoje ovce.

»Čekajte,« reče Zvonimir, najrazboritiji od dječaka, »neka prođe ovčar; jer bismo inače mogli ubiti koju ovcu.«

»E, da!« reče Zlatko; »zašto tjera ovce baš ovuda! Ja ću kamen otkotrljati!« I on oturi svoj kamen. Kamen se kotrljaše vrlo brzo niz strminu, i evo ga već nad glavama ovcama. Napokon dospije do stada i ubije smjesta jednu ovcu.

Sad se preplaše dječaci i stanu bježati, što su brže mogli. Ali ovčar potjera za njima psa. — Pas je bio brži od dječaka, pa ih stigne i uhvati Zlatka, koji je najviše vikao, te ga držaše čvrsto, dok nije došao ovčar. — Ovčar ispsuje jako nesmotrena dječaka, te mu se zagrozi, da će otići k njegovu ocu i zahtijevati od njega, da mu nadoknadi štetu.

Zlatko se je bojao kazni, pa je stoga molio ovčara plačući, da ga ne bi tužio ocu. No ovčar ne htjede uslišati njegove molbe. Zlatko se uputi kući s teškim strahom u srcu, koji malo da mu ne pomuti mozak. Otac opazi njegovu smetnju i upita ga:

»Zlatko, što ti je? Zar ti je tko što zlo učinio?«

Zlatko zaplače, i jer je mislio, da je najbolje, ako prizna sam svoju krivnju, ispripovjedi ocu svoju nesmotrenost, te obeća, da će svaku kazan strpljivo podnijeti. Otac se silno ljutio, ali mu je ipak oprostio zahtijevajući, neka mu obeća, da ne će nigda više biti tako nesmotren.

Zlatko je tvrdo obećao, što je otac od njega tražio, ali je drugi dan ipak stajao sa svojim drugovima na brijegu i bacao kamenje kao i prije. Slučajno saznade za to otac još isti dan

i Zlatko bude, kako i treba, kažnjen. Dobio je šiba, morao je tri dana sam pri jednom stolu jesti i ubijenu ovcu platiti novcem, što ga je prištedio bio.

Od tada nije više bacao kamenja.

LANAC.

Slavoljub je bio jednom na vašaru u susjednom gradiću, pa je ondje kupio malu uricu s lančićem. Za te je stvari dao Slavoljub sav svoj novac, i to osam kruna, jer je trgovac bio tako nepošten, pa mu je govorio, da je lančić zlatan i da vrijedi mnogo više od osam kruna.

»Dođeš li s tim u svoje selo,« govorio je trgovac, »svaki će ti seljak rado za to dati deset kruna.«

Slavoljub je mislio: »Bolje trgovine ne može biti,« pa je izdao sav svoj novac, mjesto da je kupio štogod korisna.

Kad je došao u selo, pođe k jednomu seljaku, za kojega je znao, da već odavna želi imati zlatni lanac.

»Susjede Ivane!« zovne ga Slavoljub. »Ne biste li htjeli trgovati? Ja sam donio iz grada lijep lanac, pa ga kupite od mene.« Susjed pogleda lanac, a kad ga je razgledao, stane se smijati.

»Ti bi me rado prevariti, nevaljalče?« reče seljak. »Taj lanac nije zlatan, već mjeden. Pa koliko tražiš za nj?«

»Dajte mi deset kruna!« reče Slavoljub.

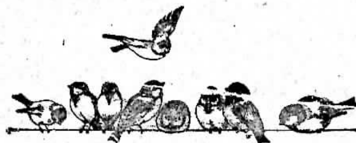
Susjed se sad glasno nasmije i reče: »Idi, sinko, idi, ta to ne vrijedi ni groša!«

Slavoljub se veoma iznenadio, pa zato ode brzo k ocu, da mu se potuži. »Gledaj, oče,« reče on pokazavši lanac, »susjed Ivan hoće svakako da me uvjeri, da ovaj lanac nije od zlata već od mjedi, a ipak se lijepo sjaji i ljeska na suncu, pa sam zato i dao za nj osam kruna. I trgovac mi je rekao, da je zlatan.«

»Slavoljube, Slavoljube!« reče otac, »kako si mogao biti tako lud, te si se dao prevariti! Susjed pravo veli, da to ne vrijedi ništa. Nije sve zlato, što se sja! Upamti to dobro.«

Slavoljub htjede da baci lanac, ali mu otac toga ne dopusti, već mu reče: »Spremi taj lanac i objesi ga nad svojim krvetom, tako da ga uzmogneš svaki dan vidjeti. To će ti biti opomena, da ne daš nigda za stvar više, nego vrijedi.«

Slavoljub posluša, pa kad ga je poslije htio koji trgovac da prevari, pomisli: »Čekaj Slavoljube! Ti si preskupo platio onaj lanac; nije sve zlato, što se sja!«

OBIJESNI PERO.

Pero bijaše vrlo obijesno momče. Njemu je to bilo najveće veselje, kad je mogao uplašiti svoju majku ili koga drugoga.

Znao bi namazati lice trešnjama i malinama tako, te se činilo, da je sav izranjen ili krvlju obliven. Onda bi odletio k majci vičući i plačući iz svega grla. Kad bi se majka uplašila, te brže bolje doletjela, da mu otare lice i utaloži krv, onda bi htio da pukne od smijeha.

Često bi opet otišao nasred ceste i bacio se na zemlju, te se stao valjati i derati tako, da su se svi susjedi sletjeli i skupili oko njega pitajući ga zabrinuto, što mu se dogodilo. Kad bi tako neko vrijeme ljude zavarao, skočio bi na jednom na noge i odletio smijući se i rugajući se susjedima, što su se dali opsjeniti.

No nije obijesni Pero dugo pravio tih ludorija, jer se napokon ljudi nijesu više dali varati, pa se nijesu ni najmanje obazirali na to, kad bi se derao, nego su mirno ostali u svojim kućama.

Jednom, kad je Pero opet tumarao ulicama i smišljao, kakvu da opet počini ludoriju, stvori se pred njim veliko crno pseto. Odmah se u njemu pobudi njegova zla ćud, i on se zakani, da pseto malo nadraži. Pograbi stoga štap i nakupi kamenčića, pa se stane nabacivti za psom, a pri tom je lajao baš kao kakav pas. No pseto nije znalo za šalu, nego se okrene i iskesi zube na Peru. Ali Pero se nije prepao, nego je i nadalje na nj bacao kamenčiće i grozio mu se štapom. Tad na jednom skoči pas poput munje, spopane Peru za šiju, baci ga na zemlju i skoči na njega režući i lajući.

Sad se Pero uplaši i stane vikati, što ga je grlo nosilo: »Pomozite za Boga! Ujede me pas!«

Susjedi su čuli, kako viče i traži pomoći; ali su mislili, da ih opet hoće da zavara ,pak se nijesu nimalo brinuli za njega.

Tek u neke nadođe netko i oslobodi Peru iz pasjih ralja. No pseto ga je bilo dosta izranilo, a što je još gore bilo, on se tako silno prepao, da se razbolio. Sada je odlučno pregnuo, da nigda više ne će nikoga opsjenivati ni dražiti.

RUŽICE.

Malene djevojčice, što no su pohađale školu učitelja Mirkovića, sakupile su se jednoga dana poslije škole i stale čavrljati. One su jedna drugoj pripovijedale, što će koja donijeti sjutra za rođendan gospodinu učitelju. Jedina Stana stajala je malo podalje i plakala. Njezini roditelji bijahu siromašni te joj nijesu mogli dati novaca, da gospodinu učitelju štogod kupi. Boljelo ju je, da će morati sjutra praznih ruku u školu, a ona je tako voljela dobrog svog učitelja. Plačući i rastužena srca ode kući.

Kad se vratila kući, opazi ružu, koju je jako voljela, jer ju je sama zasadila, te je makar i usred zime bila puna cvjetova. Odmah otare suze s očiju i stane se smiješiti. »Sad znam, što ću darovati svomu dobrom učitelju,« reče. »Darovat ću mu

ove lijepe ružice! Barem će vidjeti, da na nj mislim i da ga ljubim, kao što i ostale učenice.«

Ujutru, kad je polazila u školu, uzme nož i odreže koliko ružica, koliko je bilo potrebno, da načini prekrasnu kiticu. Njezina okljaštrena ruža nije sada više bila lijepa, ali ona je mislila u sebi: Ništa zato, ja moram da budem svomu učitelju zahvalna za onoliko lijepih stvari, koje me je naučio, a ruža će opet procvasti, ako Bog da.«

Veselo poleti sad sa svojom kiticom u školu, i čim stupi u nju, predade gospodinu učitelju ružice, te zažarivši se u licu, zaželi mu puno sreće k rođendanu.

»O, moja dobra Stano,« reče učitelj,« hvala ti lijepa. Reci samo, odakle ti te prekrasne ružice? — Valjda ih nijesi otkinula s ružina džbuna, što ga tako voliš, kako si mi često kazivala?«

»Upravo s onoga džbuna, jer nijesam imala ništa drugoga, čime bi posvjedočila svoju zahvalnost i ljubav spram Vas,« reče Stana. »No ova moja kitica ipak nije dosta lijepa za dobrog moga gospodina učitelja.«

Gospodin je Mirković bio duboko ganut. Pred svom je djecom poljubio Stanu i rekao vrlo ljubazno i srdačno: »Tvoj mi je dar najmiliji od sviju, jer si dala ono, što ti je najdraže i što si sama privrijedila.«

Stana je plakala od veselja, a gospodin ju je učitelj odsele ljubio još više nego prije.

SNJEGOVIĆ.

Živko i Božo, čestita dva i zdrava dječarca, stajala su jednoga jutra kod prozora i gledali na ulicu. Nebo je bilo sasvim tmasto i zastrto mrkim oblacima. Snježne su pahuljice stale lepršati po uzduhu, a zemlja je bila smrznuta kao kost. Sve su vode bile ledom kao zakovane. Gledajući to reče Božo zlovoljno:

»Čuj, Živko, od naše igre ne će danas ništa biti; to već vidim. Nebo je sve tmastije, a snijeg je stao padati tako jako, da ne ćemo nikako moći iz sobe. Nije li moglo i koji drugi dan padati. Sad eto moramo tu stajati i besposličiti.

Živko odgovori na to sasvim spokojno:

»Ustrpi se, brate; možebit će to sve bolje biti, nego i misliš. Kad se ne možemo igrati napolju, a mi ćemo se zabaviti ovdje u sobi. Hajde da pregledamo slike u svojim slikovnicama!«

»Istom šta!« uskliknu Božo. »Baš si pogodio! Kad se ne mogu igrati napolju, ne ću nikako da se igram.«

Uzalud je Živko nastojao, da razveseli svoga zlovoljnog brata. Najposlije ga se okani, sjedne k stolu i uzme knjigu u ruke, da se uči.

Međutim je snijeg udilj padao, i to sve jače i jače. Doskora bila je sva zemlja pokrivena debelim bijelim pokrivačem Jutro prođe i podne dođe. Kad su ih zovnuli k objedu, Živko je bio gotov sa svjema svojim zadaćama za drugi dan, a vrijeme mu je prošlo tako brzo, da ni sam nije znao, kako. Božo je međutim još uvijek bio zlovoljan, jer mu je bilo dosadno

Poslije podne se razvedrilo. Vrijeme je bilo lijepo i dječaci htjedoše, da idu napolje. No otac poviče:

»Čekajte, jeste li se za sjutra spremili za školu?«

Božo se zacrveni, a Živko donese svoje zadaće i pokaže, što je naučio. Otac reče na to Živku:

»Ti možeš ići napolje; no Božo mora ostati ovdje, te najprije izraditi svoje zadaće.«

Veselo odleti Živko, sazove svoje drugove i oni načiniše velikoga snjegovića. Tomu su se svi od srca radovali i glasno smijali. Božo, koji je sjedeći kraj prozora s knjigom u ruci sve to vidio i čuo, žalostio se jako i uzdisao: »Kamo sreće, da sam i za bio marljiv, te prije podne naučio svoje zadaće. Sad bih se i ja mogao zabavljati i veseliti. Drugi put ću biti pametniji!«

GOVORI ISTINU.

Mala Jelica dođe k susjedovu Draganu, da ga odvede u vrt, gdje bi se malo prošetali. Bila je jaka zima, te se preko noći voda smrznula u jarcima i barama. No jutro je bilo vrlo krasno i sunce je lijepo sjalo tako, da se Dragan nije bojao zime, nego navukao svoje zimske rukavice i uzeo šubaru, te pošao s Jelicom u vrt. Na polasku dovikne im Draganova majka:

»Čuvajte se ribnjaka; nemojte mu se odveć približiti, a podnipošto da nijeste išli na led.«

Djeca su obećala, da će se čuvati. No kad dođu u vrt, opaze, kako je sav ribnjak prevučen lijepom ledenom korom, koja se na sunčanom svjetlu sjala poput kakva sjajna ogledala. Ugledavši to reče Dragan:

»Ja idem na led; hajde i ti, Jelice, sa mnom. Pogledaj samo, kako je gladak, a već je i dosta čvrst; možemo se na njemu baš lijepo sklizati.«

Jelica ne htjede da na to pristane, nego reče:

»Ne ću da idem. Tvoja nam je to majka zabranila, a mi smo joj obećali, da ne ćemo ići na led. Ne bi nimalo bilo lijepo, kad bismo to ipak učinili.«

No Dragan ne odustane od svoje nakane i nagovori napokon Jelicu, da pokuša samo malo stupiti nogom na led. I jer je led u istinu bio lijep i gladak, zaboravi ona na opomene, i odluči, da pođe na nj.

Neko vrijeme igrala su se djeca na ledu, ali na jednom pukne led, i oni oboje padnu do koljena u vodu. Sad stanu zapomagati, i jedva im pođe za rukom, da se izvuku iz vode. Brzo otrče kući.

»Vi valjda nijeste bili na ledu?« zapita ih Draganova majka.

»Nijesmo, majčice,« odgovori smjelo Dragan i odleti brže bolje na ulicu.

Jelica nije rekla ništa, nego se samo sva zarumenila, jer se stidjela. Ona pođe sad k svojoj majci, ispripovijedi joj istinski sve, što se dogodilo i obeća, da nigda više ne će ništa takva učiniti.

Majka oprosti Jelici, brzo je presvuče u suhe haljine i spremi u krevet. Drugi dan bijaše Jelica posve zdrava i vesela. No lažljivi Dragan, igrajući se u mokrim haljinama na ulici prozebe i jako se razbolje, te je morao više nedjelja odležati u krevetu i piti gorke ljekarije. To je bila kazan za to, što je ružno lagao.

ČEDNA SLAVICA.

U majke bijahu gosti. Dvije su tetke došle k njoj u pohode, a ona ih je ponudila kavom i kolačima. Ružica i Slavica obukle su se u lijepo i čisto ruho, pa došle tetkama i pružile im uljudno ruke. Tetkama bijaše to milo, te stoga dadoše svakoj od njih po jedan kolač. Djevojčice zahvališe i odoše radosno, te pojedoše sa slašću kolačiće. Brzo su bile s tim gotove. Tada reče Ružica:

»Idem još jednom u sobu, da mi dadu još jedan kolač.«

Slavica htjede, da je od toga odvrati, pa je opomene veleći:

»Dosta smo dobile. Vidjet ćeš, majka će se ljutiti, budeš li još tražila.«

No Ružica se nije dala odvratiti od svoje nakane, nego odleti silom majci, te joj drzovito reče:

»Majko, daj mi još kolača; ja nijesam još sita!«

Majka joj nato odgovori odlučno:

»Ne, moje dijete; više ne ćeš dobiti ništa, i to osobito zato, što tako nečedno zahtijevaš. Što će tetke misliti o tebi? Hajde napolje i budi zadovoljna onim, što si dobila.«

Ružica ne htjede posluhnuti, nego stane prkoseći uz majčinu stolicu. Da nije bilo tetaka, majka bi je bila toga doista kaznila. Tako se nije nitko na nju ni osvrtao, a svatko je mislio u sebi: Nevaljala li djeteta!

Malo zatim dođe u sobu Slavica, namigne Ružici, da izide napolje, pa da se s njom igra. No Ružica je prkosila, pa nije htjela da ide sa Slavicom. Već je Slavica htjela da ode iz sobe, kad je majka zovne i reče joj:

»Dođi ovamo, Slavice! Kad se Ružica ne će s tobom da igra, a ti se igraj sama, ili prizovi susjedovu Ljubicu. A jer si bila čedna i zadovoljna onim, što si dobila, to ću ti evo još kolača dati.«

I majka joj dade još dva kolača: jedan za nju, a drugi za Ljubicu. Veselo odleti Slavica napolje, dozva Ljubicu, te se s njom dugo i lijepo igrala. Ružica je pak stajala na strani, te se kajala i plakala radi svoje nečednosti. Kad su tetke otišle, onda ju je majka još i oštro iskarala, te dugo vremena nije smjela dolaziti u sobu, kad su bili gosti. To ju je žalostilo i ona se popravila.

M O L I T V A.

Milivoj je bio vrlo nevaljalo dijete, te je zadavao svojim roditeljima puno brige. Svaki bi dan počinio makar kakvu nevaljalštinu. Sad bi izlupao kojega druga, sad bi razbio tuđe prozore, sad potr'o tanjure i zdjelice, sad izmrcvario kakvo pseto itd. Uz to nije imao nikakve volje da štogod uči, te nije htio ni da čuje o čitanju i pisanju. Nitko ga nije volio, niti je itko htio da se s njim igra, jer su se sva djeca bojala njegovih nepodobština.

Kad je vidio, da je već i roditeljima mrzak, a ni sestra Agica da ne mari za nj, bude mu ipak žao. Jednoga dana sjedne kraj peći i stane plakati. To opazi Agica, ode k njemu, te ga sasvim sažalno upita:

»Zašto plačeš, Milivoju?«

»O draga Agice,« govoraše kroz plač, »već se nitko ne će sa mnom da igra, i sva se djeca razbježe, čim me samo i opaze.«

»Vidiš, dragi Milivoje,« odvrati Agica. »to ti je zato, jer si nevaljao. Morao bi dakle nastojati, da se popraviš.«

»Ja sam to već i pokušao, ali nije ništa koristilo,« reče tužno Milivoj.

»Koristit će doista, samo ako me poslušneš,« rekne Agica. »Učini vazda ono, što ti rečem.«

Od toga je dana Agica jako pazila na Milivoja. Čim bi htio da počini kakvu budalaštinu, opomenula bi ga i od nje odvratila. Morao se učiti čitanju i pisanju, a nije mu to bilo ni teško, jer mu je Agica pri tome pomagala i sve mu kazivala, što ne bi znao. Doskora je postao sasvim čestito i valjano dijete. Nikomu nije činio ništa na žao, a bio je spram svakoga prijazan i uljudan. Djeca su se s njim počela igrati, i tako su ga zavoljela, da im je bio jedan od najmilijih drugova.

Kako se to dogodilo? Agica ga je naučila molitvicu, u kojoj je molio dragoga Boga, da mu dade jakosti, da bude vazda dobar, jer da voli i umrijeti, nego učiniti kakvo zlo. Tu je molitvu molio svako jutro i veče, i ona je ublažila njegovo srce, te ga učinila pobožnim. Dijete, koje je pobožno, pa ljubi dragoga Boga, ne može da zgriješi i da bude zlo. Takvo je dijete milo roditeljima, braći i sestrama, a kad odraste, svi ga ljudi štuju i ljube. Zato se molite marljivo Bogu, draga djeco!

BUDI OPREZAN.

»Pazi i ne trči tako!« poviče majka za Dragicom, koja je bježala niz ulicu, što je bolje mogla. Dragica nije to čula. Nekoliko pak njezinih drugarica stajalo je pred jednom kućom pa su se grudale i pocikivale od radosti. I Dragica se htjela da umiješa u tu igru, pa je zato i trčala tako neoprezno. Već se bila pridružila djevojčicama i dovikivala im, pa nije ni gledala, kuda bježi. Bježeći tako prema nekakvoj gomili snijega, koja je bila nasred ulice, potepe se, pane i udari glavom o kamen. Krv joj odmah poteče licem, te nije jadnica mogla ni da se makne.

Susjedi se zgrnu, podignu Dragicu, pa je odnesu kući, jer sama nije mogla da hoda

Kako se majka preplašila, kad je ugledala ljude, gdje joj kćerku u kuću nose!

Liječnik bi pozvan, te joj svežu ranu i odredi, da Dragica ne smije više dana ni na ulicu.

Velike boli morala je Dragica da trpi, dok su se ostale djevojčice lijepo zabavljale u snijegu i na ledu. Čitavu nedjelju morala je ona da provede u sobi sama, a kad je ozdravila, vidjela je, da joj je na čelu ostala brazgotina, koja ju je i poslije uvijek sjećala njezine opreznosti. U buduće je ona uvijek pazila, pa joj se i nije nigda više takvo što dogodilo. Opreznost mnogo vrijedi!

NOVO ODIJELO.

Bilo je Martino godovno. Navršila je upravo šestu godinu. Kad je izišla iz svoje spavaonice i došla u drugu sobu, da ocu i majci reče: »Dobro jutro!« stala je od čuda, jer je nasred sobe stajao mali stol prostrt lijepim, bijelim stolnjakom. Na stolu je bilo prekrasno novo odijelo, a uza nj cvijetnjak s cvijećem. Videći to klikne Marta:

»Dragi oče i mila majčice! Kakve li krasne odječice! Je li za mene?«

»Da,« rekoše prijazno roditelji. »Sve što vidiš tu na stolu, priređeno je za tebe. To je dar k tvomu godovnu.«

Marta se tomu silno veselila, pa je zato svoje roditelje grlila i ljubila, te od velikog veselja skakala po sobi. Majci

nije dala mira, dok joj nije obukla novo odijelo. Zatim otkine još jedan cvijetak s poklonjena joj cvijeta, zatakne ga za njedra i reče:

»Sad sam mnogo ljepša od Draginje, pa se ne ću više s njom igrati!«

Baš kad je to izrekla, uniđe u sobu Draginja, kći nekoga siromašnog vrtlara, koji je stanovao u maloj jednoj kućici blizu kuće Martinih roditelja. Donijela je Marti na dar kiticu krasnog cvijeća i pružajući je rekla joj:

»Želim ti puno sreće, draga Marto, i molim, da me i nadalje barem malo rada imaš. Ja te iskreno ljubim.«

Marta uzme kiticu, ali ne zahvali za nju Draginji, nego reče oholo:

»Draginja, ja se više ne ću igrati s tobom. Dobila sam krasnu novu odjeću, te se sad ne mogu više s tobom družiti; jer ti si uvijek u nekakvoj staroj i prostoj odjeći.«

Draginja porumeni i stade plakati. Ne reče ipak ni riječi, nego htjede da odmah kući pođe. No Martin otac videći, kako mu je kći ohola i naduta, zovne je natrag, otare joj suze s očiju, pa je poljubi, i reče joj prijazno:

»Miruj, drago dijete! Marta te doista ne će nigda više vrijeđati.«

Zatim zapovjedi otac oštro Marti, da odmah svuče novo odijelo, i pokloni ga Draginji veleći:

»Vidiš, Marto, to je kazan za tvoju oholost i nadutost. Da si i sad bila prijazna s Draginjom, kao što si uvijek bila, imala bi svoje odijelo, a Draginja bi te ljubila. Poradi svoje nezahvalnosti izgubila si i odijelo i ljubav Draginjinu.«

Martu je to jako ražalostilo, ali je spoznala svoju pogriešku. Molila je stoga Draginju za oproštenje, a oca je poljubila u ruku i rekla:

»Nigda više ne ću biti ohola, i ljubit ću Draginju od srca«

Poslije toga bila je cio dan vesela i zadovoljna, jer joj je otac oprostio. Sjutradan dobila je drugu još ljepšu odjeću, jer je svoju pogriešku spoznala i popravila.

LUTKIN KREVETIĆ

»Odlazi od mene, smetenjače; ne ću da se igram s tobom!« poviče Antun i rine od sebe maloga Tomicu, da je posrnuo i siromah malo ne na nos pao.

Tomica, siromašno dijete, pođe šuteći na stranu i plakaše, dok nije došla mala Marica, te ga prihvatila za ruku i rekla:

»Nemoj plakati! Znaš, da je Antun nevaljao dječak. Okani ga se, pa se igraj sa mnom. Hajde, Tomica! Vidiš dijete je već umorno, i ja moram da ga uspavam; a dok to učinim, zagorjet će mi čorba u kuhinji. Molim te, pripazi malo kod ognjišta!«

Tomica otare suze i smijaše se od srca, pa reče:

»Ti si uvijek tako dobra sa mnom. Hajde ti samo uspavljuj svoju lutkicu. Kad se probudi, dobit će vrlo dobre cicvare. Vidjet ćeš samo, kako sam ja izvrstan kuhač.«

Hitro zatim ode u malu Maričinu kuhinju i premetaše tamo ovo i ono, da je bila milina gledati i čuti. Uzme tavu, nalije u nju mlijeka, uspe brašna, zatim pridoda nešto skorupa i za čas je bila cicvara gotova. Upravo kad je to dogotovio, pridođe Marica, okusi malo cicvare i pohvali Tomicu, da je zbilja vrlo vješt kuhač.

»A kamo si metnula lutku?« zapita Tomica

»Evo na divan,« odgovori Marica. »Siromašna moja bebica nema kreveta, i zato ne može dugo da usne. O da mi je samo krevet za nju.«

Ona uzdahnu, a Tomica ne reče ništa. Kad je cicvara posve gotova bila, odnijeli su je lutki i oboje su je hranili. Tako im prođe vrijeme, da ni sami nijesu znali kako, a uz to su se jako dobro zabavljali.

Drugi dan dođe Tomica i donese Marici jedan mali krasni krevet, pa joj ga preda, veleći:

»Vidiš, taj sam krevet načinio s ocem za tvoju lutku, kad si ti to tako vruće željela.«

Marica je od veselja pljeskala rukama i radosno klicala:

»Krasna li kreveta! Kako li će samo slatko spavati u njemu moja lutka! Tomica, kako si ti dobar spram mene!«

Tomica je sav pocrvenio od radosti, kad je vidio, kako je ugodio Marici, te reče:

»Ti si mi bila uvijek dobra. I meni je vrlo drago, što sam ti mogao učiniti nešto po volji.«

Poslije toga se oboje opet igralo lijepo i ugodno kao i jučer. Antun je pak smrknuto sa strane gledao, kako se igraju i srdio se, što je Marica dobila lijep krevetić. Da je i on bio prijazan spram Tomice, doista bi nastojao, da i njega čimgod razveseli. Ovako ostade kratkih rukava. Tako se uvijek događa onima, koji su neprijazni i nesnošljivi.

SLATKIŠI.

»Hajde sa mnom na brdo, pa ćemo se odanle spuštati na svojim saonicama nizbrdice!«

Tako reče jednoga zimskog dana Dušan svomu bratu Radi, a on je odmah pristao na to, premda je upravo gledao svoju krasnu slikovnicu. Rade bijaše uopće vrlo prijazan i uslužan dječak. Njegova braća i sestre, kao i sudrugovi, mogli su od njega tražiti štogod su htjeli; on im je sve drage volje učinio, i bio je veseo, kad je komu mogao što dobro učiniti. Tako je i danas odmah uzeo svoje male saonice i otišao s Dušanom na obližnji brežuljak, niz koji se pružao krasan saonik. Tu su se s brežuljka spuštali, da je bila milina vidjeti, i tako su se cijelu uru zabavljali, da se ljepše ne može ni pomisliti.

Baš kad su se najljepše veselili, prođe onuda nekakva starica. Na leđima je nosila velik koš, a objema rukama nekakvu veliku maramu. Upravo na brežuljku, otkud su se dječaci spuštali, oklizne se starica i bubne o zemlju.

Dušan se smijao i rugao starici, te se nije nimalo brinuo, da li joj se što dogodilo. Ali Rade joj je odmah priskočio u pomoć i zapitao je ljubazno:

»Da se nijeste možda ozlijedili, stara majčice?«

»Nijesam, dobro dijete!« odgovori starica. »Ali ne znam, kako ću sve te stvari spremiti opet u koš i naprtiti na leđa.«

»Ja ću vam pomoći,« reče Rade veselo i stane odmah po snijegu kupiti razasute stvari, te ih metati u koš. To je bilo brzo gotovo, no koš je sada bio tako težak, da ga nikako nijesu mogli podići ni Rade ni starica, ni oboje zajedno. Stoga pozove Rade svoga brata Dušana u pomoć; ali on ne htjede o tom ni da čuje, veleći:

»Pusti me, molim te, u miru; što me se tiče ta starica?«

Rade nije sada znao, što da počne, te napokon reče starici:

»Majčice, idem brže u grad po nekoga, da vam pomogne.«

Što Rade reče, to odmah i učini. Doskora vrati se s jednim čovjekom, koji je koš digao i odnio ga starici u grad. Dobra starica zahvali srdačno Radi, izvadi nekakav zavežljaj i dade mu punu šaku slatkiša. Rade je te slatkiše jeo sa slašću, a Dušan se morao zadovoljiti, da samo gleda, kako mu idu u slast. On nije dobio ni jednoga, a nije baš nijednoga ni zaslužio.

Rade je i nadalje ostao ljubazan i uslužan, te su ga svi ljudi voljeli. Dušan je pak ostao neprijazan i neuslužan, pa ga nitko nije milovao.

SVILENE ČARAPE.

»Naša mala Klarica vrlo je milo i dobro dijete,« reče ocu; »ali ima jednu veliku manu — vrlo je tašta. Uvijek hoće da obuče najbolje svoje haljine, a za druge nimalo ne mari; srdi se pače, ako je nedjeljom ne obučem u najljepše odijelo. Danas je pozvana k maloj svojoj prijateljici Hedvigi, koja slavi svoj imendan, pa hoće svakako, da joj navučem nove svilene čarape, makar da je napolju vrlo hladno.«

Klarica je bila prisutna, kad je to majka govorila, pa je od stida oborila oči. Otac je smiješeći se rekao:

»Klarice, čuvaj se, mogla bi prezepsti, kad bi imala tako tanke čarape, kao što su svilene.«

»Zato ništa, mili moj oče,« klikne tašta Klarica; »rado ću nešto i pretrpjeti, samo kad mogu da budem lijepa.«

»Dobro,« reče otac, »neka bude na tvoje; ali ćeš vidjeti, da će te stići zaslužena kazan.«

Klarica obuče najljepšu svoju haljinu, dade se lijepo počešljati i navuče na noge svilene čarape. Kad je bila posve gotova, stane pred ogledalo i promatraše se od glave do peta. Poskočivši od radosti zapita majku: »Nijesam li dražesna?«

»Ti si malo, ali vrlo tašto djevojče i ništa drugo,« odgovori joj majka.

Klarica se ne osvrnu na majčine riječi, te ode k Hedvigi. Tamo je bilo više djevojčica. Doskora im bude dosadno u sobi, pa se upute u dvorište. I Klarica ode s njima. No bilo joj je vrlo hladno na noge, jer zima je prodirala kroz tanke svilene čarape, te napokon nije više mogla da izdrži. Druge su je djevojčice ismjehivale; njima nije bilo hladno, jer su bile dobro obučene.

Klarica ode plačući kući i njezinoj igri bijaše kraj. Od toga dana čuvala se taštine, te se veselila sa svojim družicama, makar da i nije bila onako nakićena kao prije.

RAZLUPANA ČAŠA.

Radovan i Mile sjedjeli su jednom u očevoj sobi i lijepo se razgovarali. Najednom zače jedan u drugoga zadirkivati, onda se počnu natezati, a napokon se stadoše i ganjati po sobi. Nesrećom sruši Radovan sa stola dragocjenu čašu, koja je ocu bila jako mila, i ona se razleti na sto komada.

Oba se dječaka silno prepadoše, a Radovan udari u plač, jer se je bojao, da će ga otac oštro kazniti zbog štete, što ju je počinio u svojoj obijesti i nesmotrenosti.

Još se nijesu od prvoga straha pravo ni razabrali, kad li otac stupi u sobu i odmah opazi na zemlji razlupanu čašu. On se razljuti, jer je držao, da su pusti dječaci hotimice razlupali njegovu čašu.

»Tko je to učinio?« zapita otac srditim glasom.

Nijedan od dječaka nije odgovorio. Radovan je plakao, a Mili bijaše nekako tjeskobno pri duši.

Otac ponovi pitanje, ali ne dobi odgovora. Pograbi zato štap i zagrozi se dječacima, da će ih oštro kazniti, ako mu odmah ne kažu, kako se to dogodilo.

Kad je Mile vidio, kako se Radovan silno uplašio, stupi pred oca i reče srčano:

»Dragi oče, ja sam razlupao čašu; ali to se dogodilo u nesmotrenosti. Oprosti mi, mili oče!«

No otac se bio već jako razljutio, pa je htio, da Milu udari nekoliko puta šakom. Radovanu nije ipak dopustilo srce, da to mirno gleda, pa stoga zagrli oca i stade ga plačući moliti:

»Ljubazni i dobri oče, nemoj tući Milu; on nije krivac, nego ja.«

Otac usliša molbu Radovanovu i zapovjedi dječacima, da mu iskreno ispričaju cijeli događaj. Kad je sve čuo, bilo mu je vrlo milo, što je u njegovih sinova tako plemenito i pošteno srce. On im drage volje oprosti, makar da su bili ponešto obijesni i nesmotreni, pa ih je od toga dana ljubio još više nego i prije.

UČITELJ.

Gospodin Radić bio je vrlo bogat čovjek. Stanovao je u velikoj i vrlo krasnoj palači. Sobe su njegove upravo sjale od samoga srebra i zlata, a po zidovima su visjele velike i vrlo krasne slike. To je bila prava milina vidjeti; bili su to kao kakvi vilinski dvori.

Pa ipak nije Radić bio srećan. On je imao dva sina, Vojka i Gojka, i oba su bili dobri dječaci, ali su na žalost bili blijedi i boležljivi. Čim bi ih samo malo vjetar propuhao, već su bili bolesni i morali leći u krevet, te piti kojekakve ljekarije. To je Radića jako žalostilo, jer je svoju djecu ljubio iz svega srca.

Kad su odrasli, pošli su u školu. Učitelj je doskora opazio, zašto su ti dječaci tako boležljivi. Kadgođ bi došli u školu, uvijek su imali pune džepove svakojakih slatkiša i kolačića, pa su to jeli cijeli dan. Jednoga dana pozove on obojicu preda se i reče im:

»Draga djeco, što mislite, zašto ste vazda tako slabi i blijedi, a vaši su drugovi jedri i rumeni? Ja ću vam to reći. Krivo je tomu to, što odveć jedete kojekakve poslastice. Zamolite svoga oca, da vam mjesto toga dade komad crna hljeba i čašu bistre vode. To jedite i pijte svakoga jutra i večeri, a poslastice se okanite, pa ćete vidjeti, da ćete doskora biti zdravi i krepki.«

Vojko je mislio u sebi: »Baš bih bio lud, da jedem crni i tvrdi hljeb, kad mogu da imam poslastica,« te je i nadalje živio kao i do sada.

Gojko je pak posluhnuo svoga dobrog učitelja, i čvrsto pregnuo, da će se kaniti poslastica, makar ga to s početka stalo ne znam kakve muke. Još istoga dana zamoli oca, da mu dade samo prosta hljeba i vode. Otac pristane na to drage volje, i Gojko je od sada jeo crni hljeb, premda mu se s početka nije ni malo svidao. Malo po malo zaboravio je posve na poslastice, te prije nego li je minulo pô godine, njegovo se lice ispunilo i zarumenilo, a oči su mu postale bistre i žive. Napokon nije ni znao, što će reći biti bolestan; sav se kao preporodio.

Vojko ostade slab i boležljiv, te morade prije reda umrijeti.

ZLATAN NOVAC.

Đurica, sin siromašnih ali poštenih roditelja, pođe, da se uči trgovini. Od rana jutra do kasne noći morao je raditi.

Đurica je radio sve, što mu se zapovjedilo; posao mu se milio. Uvijek je mislio na korist gospodara svoga, pa ga je poradi toga gospodar njegov zavolio. Osobito se trgovac radovao poštenju Đuričinu, koji je svaku iglu, koju bi našao, spremio u jednu kutiju, pa kad bi je napunio, odnio bi je gospodaru. Veoma ga veselilo, kad bi ga zato gospodar pohvalio i ljubazno pomilovao. I s drugima je stvarima Đuro tako radio. Nijednomu komadu vrpce, nijednomu komadiću papira nije dao da propane, već bi svaku stvarcu brižljivo spremio.

Kad je Đuro odrastao, bio je svakomu poslu vješt, pa zato je gospodar i naumio, da ga pošalje u svijet, gdje će se moći još koječemu naučiti, te razgledati sve krasote velikih gradova i osobitosti stranih zemalja. No prije nego li ga je poslao u svijet, htjede da iskuša njegovo poštenje.

Jednoga dana pozove on Đuru u svoju sobu, pa mu reče, da mora na put na nekoliko dana, a Đuro treba da za to vrijeme na sve u kući pazi. Đuro to obeća.

Jedva što je gospodar otišao, opazi Đuro pod divanom nešto svijetla, pa kad je to podigao, uvjeri se, da je to nekakav zlatni novac. Mnogi bi bio pomislio: »Ta moj je gospodar bogat, on može biti i bez toga, a ne će ni opaziti, da mu to

manjka.« To bi bio dakako velik grijeh. No Đuro nije tako mislio, već je sam sebi rekao: »Ovo je zlato dobrog moga gospodara; spremit ću ga, pa kad se vrati, predat ću mu ga.«

Tako je eto pošten bio Đuro, pa mu je to i koristilo; jer kad mu se gospodar vratio, pa od njega dobio zlatan novac, zagrli ga, zaplače od radosti i reče: »Dobri i pošteni mladiću, ti ćeš u buduće biti mojim sinom!«

Tako je i bilo. Đuro je živio srećno, a gospodar ga njegov ljubio kao pravo svoje dijete.

SVADLJIVCI.

»Okani se moje lutke i ne igraj se u mojoj kuhinji!« poviče srdito mala Anka svojemu bratu Ivi.

»Ne ću,« odgovori Ivo. »Ali ti vazda voziš moja kolica i uzimaš moj bič. I ja se dakle mogu igrati tvojim stvarima.«

Anka se silno razljuti, lupi nogom o zemlju i htjede da Ivu udari. Ivo se branio i oboje je diglo toliku viku, da se mati u bližoj sobi uplašila, te doletjela brže bolje k njima misleći, da se dogodila bog zna koja nesreća. A kad tamo nađe nevaljalu djecu, kako se čupaju, grizu, grebu, tuku, dok se najposlije nije oboje svalilo na zemlju prije, nego ih je majka mogla da rastavi.

Anka je čvrsto natukla ruku, a Ivi je iz nosa curila krv. Oboje je plakalo. Majka im sada reče:

»Vidite, tako biva uvijek, kad se braća i sestre pravo ne ljube, nego se svađaju. Zbog česa ste se opet posvadili?«

Jecajući od plača stadoše sada majci pripovijedati, kako je došlo do svađe, a ona se smijaše, pa im reče:

»Nijeste li vi smušena djeca? A čemu da se svađate zbog igračaka?! Da ste pametni, igrali bi se vazda zajedno; danas kuhinjom i lutkom, a sjutra kolicama i bičem. Pomirite se sada i poljubite, pa budite odsele dobri!«

Anka i Ivo posluhnuše majku, poljubiše se i obećaše, da se više nigda ne će svađati. Majka im dade voća i kolača, a oni su se dalje igrali i bili su cijeli dan jako veseli. Na veče, kad su se spremali u krevet, zapita ih majka:

»No kako ste se zabavljali? Zar nije lijepo i dobro, kad se brat i sestra slažu?«

»Doista, majčice!« kliknu oboje. »Još nigda nijesmo bili tako veseli kao danas, i mi se imamo jako rado. Nigda više ne ćemo se svađati!«

PLETIVO.

Mala Marica uvijek je trčala po ulici, a učiti joj se nije nikako htjelo. Već joj je bilo deset godina, pa još nije znala ni plesti, ni vrpce oko vrata sebi privezati. Stotinu puta joj je majka zapovjedila, da se negdje smjesti, pa neka se malo uči, no Marica nije htjela da posluša. Tek što se majka okrenula, Marice već nije bilo u sobi, pobjegla je u vrt ili na ulicu, i nijesu je više vidjeli.

Majka se zato zabrinula. Jednoga dana ode Marica k svojoj drugarici Anki, gdje je bilo i više djece. Sve su djevojčice sjedjele oko stola, pa marljivo plele i uz to se razgovarale. Marica sjede medu njih i htjede da se s njima zabavlja.

»Marice, gdje ti je pletivo?« upita Anka, a Marica joj odgovori:

»Nemam ga, jer ne znam još plesti, a i ne ću da se učim.«

Kad su to čule druge djevojčice, odmaknuše stolice svoje od Marice, a Anka joj reče:

»Čuj, Marice, budeš li tako lijena, ne ćemo se više s tobom razgovarati, i ti ćeš ostati sama.«

Marica se stane tomu smijati. Za čas evo Ankine majke u sobu, a u ruci joj tanjur s lijepim i velikim zabukama. Kad su djevojčice opazile tako krasne rumenkaste jabuke i čule, da će ih one dobiti, stanu se tomu radovati. Majka reče:

»Svako marljivo dijete dobit će jednu jabuku, a tko je bio lijen, ne će dobiti ništa.«

Svaka djevojčica dobi po jednu jabuku, samo Marica ne dobi ništa, već je morala gledati, kako se njezine drugarice naslađuju. Sad se ona zastidjela, pa kad se nije nitko za nju brinuo, ode kući i plačući zamoli majku, neka joj dade pletivo, jer će od sada biti marljiva.

Doskora se Marica naučila plesti, jer je oko toga veoma nastojala, pa kad je za nekoliko dana opet pošla k Ani, uze pletivo sa sobom i dobi jabuku, kao što i druge djevojčice. Sad je bila srećna i radovala se svojoj marljivosti.

SPAS.

Mali Zvonko sjede u vrtu do nogu svoje majke, pa položi ruke u njeno krilo, te slušaše pažljivo, što mu je pripovijedala. Ona je govorila o dragom Bogu.

»Sve, štogod vidiš,« govoraše majka, »stvorio je dragi Bog. On je dao, da cvate ovo crveno, plavo i žuto cvijeće. Ove velike voćke, koje rode slatkim kruškama i jabukama, a koje ti tako voliš, djelo su božje. Modro nebo nad tobm on je razastr'o; sunce, mjesec i sjajne zvijezde on je stvorio. Dragi je Bog dao tebi i oca i majku, pa danju i noću s anđelima svojim pazi, da ti se što zlo ne dogodi. Hoćeš li ti zato dragoga Boga ljubiti?«

»Hoću, majčice, od srca ću ga ljubiti,« reče Zvonko. »Molit ću mu se svako jutro i svako veče, da mi dâ, da budem dobar i pobožan.«

Nakon nekoliko dana pođe Zvonko s ocem i s nekoliko drugova svojih u šumu. Djeca su skakala po grmlju, veselila se i radovala. Zvonko se uspne na visoku stijenu, pa je klicao, kad je duboko pod sobom vidio oca i drugove.

Otac se veoma preplaši, kad je vidio Zvonka na tako visokoj stijeni, pa mu zapovjedi, neka odmah siđe. Zvonko je htio da posluša, ali se poklizne i pane sa stijene baš ondje, gdje je bila najstrmija.

Siromašni je otac mislio, da mu je sin već mrtav. Kad se pak približio onomu mjestu, gdje se to dogodilo, opazi, kako su grane nekakva drveta zahvatile Zvonka, koji je tako ostao

zdrav i čitav. Otac mu pomogne sići s drveta i ode s njim kući. Majka mu pak reče:

»Zvonko, dragi te je Bog očito spasao, a da nijesi pobožno dijete, jamačno bio bi umr'o.«

Zvonko zahvali dragomu Bogu za spas, ostane pobožan i dobar dječak, te je bio vazda na radost roditeljima svojim.

Stijene one ne zaboravi za čitavoga života svoga.

PRIJAZNA OLGA.

»Ti ne bi vjerovao, kako je naša Olga milo i prijazno dijete,« reče majka ocu. »Štogod joj rečem, sve učini drage volje i vesela srca. Još je nigda nijesam vidjela smrknutu.«

Olga se upravo u taj čas igrala pred kućom na ulici s drugom djecom, i bila je vrlo vesela. Majka pristupi k prozoru i reče:

»Dođi u sobu, Olgo! Nekamo ću te poslati.«

Olga je odmah ostavila igru i doletjela u sobu sasvim veselo, te se nije ni najmanje srdila, premda ju je majka pozvala baš, kad se najljepše igrala.

»Kamo da idem, draga majčice?« zapita veselo.

»Odnijet ćeš evo ovu kotaricu teti Berti. Predaj joj je, pa se odmah vrati kući,« odgovori majka.

Olga uzme kotaricu, metne šešir na glavu i ode veselo. Bilo je jako vruće; sunce je upravo peklo. No Olga nije za to marila, nego je teti donijela kotaricu, pozdravila je uljudno i prijazno, pa je htjela da se vrati kući. No teta je nije odmah pustila, nego je iz ormara izvadila jednu kutiju i dala Olgi puno kolača.

»Neka nijesi badava išla tako daleko po toj vrućini, dobra moja Olgice!« reče tetka, pa je poljubi.

Olga zahvali teti i otrči kući. Polovicu kolača dade svomu malomu bratu.

Nije li to bilo valjano i prijazno djevojče? — Činite i vi tako, pa će vas svatko rado imati.

CVIJEĆE.

Krešimir, Branko i Lijerka željeli su jako, da idu u vrt, pa su za to molili oca, da bi im to dopustio. Otac im reče:

»Slobodno, ali nemojte trgati cvijeća, jer vas inače ne ću više pustiti u vrt.«

Djeca obećaju sve, uzmu ključ od vrtnih vrata i odu. Sunce je sjalo prekrasno, a vrijeme je bilo ugodno. Čim su došli u vrt, divili su se velikoj množini prekrasnoga cvijeća, koje je upravo najljepše cvalo. Poslije toga odu na oveću rudinu (tratinu) i stanu se igrati slijepoga miša, skrivača i drugih igara.

Krešimir i Branko ubrzo se zadovolje igre. Prestanu se dakle igrati, pa se stanu dogovarati, što bi dalje radili. Nato reče Branko:

»Mi ćemo donijeti cvijeća, a Lijerka će od njega plesti vijence!«

Krešimir pristane na to; ali Lijerka ne htjede, nego reče:

»Ne ću, da se u to pačam. Otac nam je zabranio, da trgamo cvijeće, i ako ga ne poslušnemo, strogo će nas kazniti.«

»Kako si neuslužna,« odgovori nato Krešimir. »Zar ne vidiš, koliko tu ima cvijeća. Otac ne će ni opaziti, ako ih otkinemo toliko, koliko trebamo za vijence.«

»Ništa zato,« reče Lijerka, »dobra djeca slušaju makar i nema roditelja blizu. Dragi nas Bog ipak vidi.«

No neposlušni dječaci ne osvrtahu se na Lijerkine riječi, nego stanu trgati cvijeće i spremati u maramu. Doskora su natrgali veliku množinu, i lijehe, koje su prije bile krasne, izgledale su sada vrlo žalosno, jer je s njih nestalo najljepšega cvijeća.

U žurbi nijesu dječaci ni opazili, kako su opustošili lijehe. Upravo kad su htjeli, da se dadu na pletenje vijenaca, dođe nenadano otac u vrt. Sad su se vrlo uplašili, jer su znali, da će se otkriti njihova neposlušnost. Na prvi pogled opazi otac, da mu je potrgano najljepše cvijeće, i on se silno rasrdi i ražalosti te reče dječacima, koji su drhtali od straha:

»Neposlušne li i ružne djece! Zar se tako pokoravate mojim zapovijedima?«

Rekavši to odreže otac šibu i čvrsto izlupa njom zločeste dječake, te ih smjesta pošalje kući.

Cijeloga ljeta nijesu smjeli više ići u vrt, pa nijesu tako dobili ni ribiza, ni ogrozda, ni ikakva drugoga voća. Tako su oni teško okajali svoju neposlušnost. Lijerka je naprotiv smjela jesti krasno voće, koliko je mogla; a otac ju je odsele još više ljubio

LJESTVE.

»Pazi Mijo, past ćeš!« poviče mati, kad se mali Mijo po svom običaju popeo na stolicu, a otud na prozor, da može gledati na ulicu, gdje su se igrali njegovi drugovi. Mati ga brzo uhvati i skine, pa mu reče:

»Koliko puta sam ti već zabranila, da se ne vereš po stolicama i prozorima. Zapamti, što ti velim: Ti ćeš jednom strašno nastradati, ako se ne okaniš svoje zle navade.«

Mijo obeća, da će slušati i okaniti se veranja; ali jedva je mati izišla iz sobe, eto ga već na ormaru, a otud bi silazio na druge stvari u sobi. Poput vjeverice penjao se i skakao kojekuda. Sve ono, što je majka govorila, unišlo je na jedno uho unutra, a na drugo van. Dosada je doduše sve srećno prošlo; ali doskora mu prisjede penjanje, kad se ga nikako nije htio da okani.

U njihovu vrtu bijaše jedna jako lijepa i velika jabuka. Već su jabuke na njoj bile dozrele, i jednoga jutra donese vrtlar ogromne ljestve, prisloni ih uz drvo, uspne se po njima i stane brati jabuke u koš. Mijo je stajao pod drvetom i gledao, što vrltar radi. Prohtjelo mu se, da se i popne, ali nije smio.

O podne ode vrtlar kući. Mijo je to jedva dočekao, i čim je opazio, da je sam, stvori se poput munje na drvetu. Gledao je posvuda, ne bi li opazio koju jabuku, ali ne mogaše nigdje ni jedne smotriti. Napokon ugleda jednu vrlo lijepu, ali je bila baš na kraju jedne daleke grančice, koje nikako nije mogao doseći.

Da je Mijo bio pametan, on bi bio sišao s drveta. No on to ne učini, nego se popne još više, ne bi li dokučio grančicu, na kojoj je bila jabuka. I već je bio sasvim blizu nje; stoga pruži ruku, da je privine i s nje skine jabuku. Ali eto jada iznenada. Baš kad se jabuke bio dodirnuo, prevagne se, i kao vreća bubne na zemlju.

Sad je tu ležao i iz svega grla vikao i jadikovao, jer je slomio nogu, pa se nije mogao dići. Nogu su mu liječnici povezali, ali je morao mnogo nedjelja odležati u krevetu i strahovite boli pretrpjeti. Kad je ustao, bio je hrom i ostao je takav cijeloga svog života. Sad je bilo kraj penjanju!

GNIJEZDO.

U Dražićevu dvorištu bio je jorgovan sav u cvijetu. Kad su Pavao i Ivka pod njim sjedjeli i razgovarali se, opazili su, kako nekakva prekrasna, malena ptičica dolijeće i nosi u kljunu sad travku, sad slamku, te se na jorgovan spušta, po njemu skakuće, a za čas odleti. Druga je pak ptica sjedjela cio dan na bližnjem drvetu, pjevala i cvrkutala od rana jutra do večeri. Jednoga dana reče Pavao:

»Čuj, Ivko, to su češljugari, pa grade gnijezdo.«

I zbilja, tako je bilo. Oni stanu tražiti i nađu gnijezdo, pogledaju u nj i opaze u njemu četiri lijepa mala jaja. Veoma veseli polete k ocu i pokažu mu gnijezdo. Otac im reče:

»To je zbilja prekrasno! Nemojte samo u gnijezdo dirati i ne bunite malih životinjica, nego mirujte u dvorištu, jer će inače češljugar odletjeti. Poslije ću vas, budete li poslušni, time razveseliti.«

Djeca su slušala i mirovala, te su samo jedanput na dan dolazila gnijezdu i uvijek su našla u njemu češljugarku, koja ih je mudro gledala i nije se ni malo plašila. No jednoga jutra nestalo je jaja, a mjesto njih sjedjela su u gnijezdu četiri mala češljugara. To je bila velika radost djeci. Stara je ptica donosila mladima hranu u kljunu, oni su rasli i postajali sve ljepši i još malo, pa bi mogli letjeti.

Sad kupi otac lijepi kavez, koji je bio načinjen od sjajne, žute žice, izvadi ptičice iz gnijezda, a kad su odrasle, pokloni ih dječici svojoj i reče:

»Neka vam budu, jer ste bili poslušni. No da ste stare češljugare uznemirivali, bili bi odletjeli od nas i ne bi se više povratili.«

Pavao i Ivka vrlo su se radovali krasnim ptičicama, objesili su ih pred svoj prozor, pa su slušali njihovo pjevanje. Često su govorili: »Kako je dobro biti poslušan!«

MALI PRIJATELJI.

Đurica i Marko stanovali su u istoj ulici, a kuće njihovih roditelja bile su jedna do druge. Obojici je bilo baš šest godina, pa su se od najranije mladosti zajedno igrali. Đurica je veoma ljubio Marka, a Marko je prijatelju svomu činio po volji, gdje je samo mogao. Kad bi Đurica dobio jabuku od oca, odmah bi otišao k Marku i dao bi mu polovicu. Kad bi Marko htio da se šeće, doletio bi najprije k Đurici, jer jedan bez drugoga nijesu mogli nikako da budu. Oba su se dječaka ljubili neiskazano.

Jednom oboli Marko, pa morade da leži; sad mu je bilo dosadno, jer se nije mogao igrati, niti štogod raditi. Kad je to začuo Đurica, pođe k svomu ocu i zamoli ga, neka mu dopusti, da pohodi Marka. Kad mu je to bilo dopušteno, ponese sa sobom knjigu sa slikama i ode k malomu svom prijatelju. Marko se veoma veselio, kad je vidio Đuricu i čuo, da će mu čitati lijepe pripovijetke i basne iz svojih knjiga. Đurica je čitao i dani su prolazili brzo, dok Marko napokon ne ozdravi. Kad je prviput smio da izide iz kuće, onda je tek bilo pravo veselje među dobrom tom djecom. Plesali su i skakali, smijali se i pjevali, te su bili veoma srećni. Marko je sad još većma ljubio prijatelja svoga, jer je iskusio, kako je lijepo, kad čovjek ima prijatelja.

STRANA GOSPOĐA.

Milica nije znala, da je uljudnost lijepa krepost. Kad je prolazila ulicom, ili je gledala u zemlju, ili pak u oči prolaznicima; ali joj nigda ne pade na um, da koga pozdravi, da zaželi komu dobar dan ili dobru večer.

Majka njezina nije znala višeput, što bi rekla. Kad god je došao tko da je pohodi, bila je Milica neuljudna. Nikomu nije

pružila ruke, niti je htjela komu da je poljubi, nego je buljila u ljude, mjesto da im se uljudno poklonila. Što se dogodilo stoga? Ljudi su govorili: »Milica je neuljudna i zasužuje šiba!« ili pak: »Milica je glupa, jer ne zna, što je pristojno.«

No neuljudna djevojčica nije se na to osvrtala, dok nije pred drugaricama svojim bila postiđena. Išla je naime jednom s drugaricom ulicom, a prema njima dođe lijepo odjevena gospođa. Sve se djevojčice maknu s puta i pozdrave uljudno gospođu, samo se Milica ne makne, kako je to već bio u nje običaj. Lijepa gospođa začudila se tomu, stala i zapitala svaku od uljudnih djevojčica, kako se zove, gdje stanuje, te je bila veoma ljubazna. Samo Milicu nije ništa pitala i držala se, kao da je nije ni vidjela. Milica je odmah razumjela, zašto se gospođa nije za nju brinula, i tako se stidjela, da se sasvim zarumenila.

Pošto se gospođa s djevojčicama malo razgovarala, dade svakoj u ruku slatkiša, pozdravi ih prijazno i ode. Sad najposlije spozna Milica, da malo dijete mora biti uljudno, hoće li, da ga ljudi zavole, pa je od tada mnogo nastojala o tom, da se okani svoje pogrieške. U tom je doskora uspjela i nigda više nije bila onako postiđena.

ČAMAC.

Trebalo je, da se Mladen i Srećko uče plivati. Jednoga toplog ljetnog dana odvede ih zato otac k rijeci. Tu se svuku, i sad je trebalo poći u vodu. Mladen skoči odmah u vodu, jer je znao, da će mu otac pomoći, ako bi mu zaprijetila pogibao. Hladne pak vode nije se bojao, jer je bio srčan. Otac ga zato pohvali. Premda je Mladenu isprva bilo neprijatno u vodi, ipak ne iziđe iz nje. Poslije mu se još više svidjelo u vodi, i on se po njoj veselo bacakao i njome zapljuskivao.

Međutim je Srećko neprestano stajao na obali i bojao se, da pođe u vodu, te bi govorio ocu: »Voda je tako hladna, oče; ne usuđujem se ući u nju.«

Otac ga je nagovarao, kušao, da ga osokoli i smijao mu se, kad nikako nije mogao, da se otrese straha.

»Ti ćeš se zbog toga još kajati,« reče mu. »Gledaj, kako je Mladen veseo u vodi. Ta nije voda tako hladna, kako ti se čini; skoči samo u nju, i bit će ti doskora ugodno u njoj.«

Ali Srećko se nije dao skloniti na to, a jer ga otac nije htio siliti, obuče napokon svoje odijelo, i otrči, što je brže mogao, kući. Zbog te strašljivosti rugali su mu se poslije svi njegovi drugovi.

Međutim se Mladen svaki dan kupao, te je naučio za nekoliko dana plivati kao riba.

Godinu dana poslije toga kupe Mladenovi i Srećkovi roditelji čamac, da se na njemu kadšto provezu rijekom. Čamac je taj stajao uz obalu privezan. U nj su ulazili često Srećko i Mladen, te su se u njemu ljuljali. Jednom kad su bili ušli u nj i u njemu se najljepše smjestili, digne si silni vjetar, čamac se otkine od obale, a valovi ga ponijeoše vodom. Srećko je vikao, što je jače mogao, jer nije umio plivati, te se bojao, da će se utopiti, a Mladen ostane sasvim miran i nije se ništa uzrujavao. Na jednom udari čamac o nekakav panj, prevrne se i dječaci panu u vodu. Sad Srećko potonu i utopi se, a Mladen dopliva do obale i spase se.

KONOPLJARKA.

Cvijeta je bila vrlo radoznalo djevojče. Sve je htjela da vidi i čuje. Ništa je nije tako žalostilo, kao kad bi joj nešto htjeli da zataje. Kad bi pas zalajao na ulici, trčala je, ostavivši sve, na ulicu, jer je htjela da vidi, što mu je i zašto laje. Kad bi mali brat došao sa šetnje, nije mu dala dotle mira, dok joj ne bi kazao, što mu se sve putem dogodilo. Kad bi majka išla u smočnicu, trčala je svaki put za njom i podigla svaki pokrovac s lonca, da vidi, što je u njemu. Već rano u ujutru pitala bi svakoga u kući: »Što će se jesti?« ili »Što će se piti?« te ne bi prije mirovala, dok joj se ne bi reklo. Ukratko, ona je bila vrlo radoznalo dijete, pa je time mučila cijelu kuću.

Majka ju je češće radi toga psovala; ali Cvijeta ili nije toga ni slušala, ili je doskora zaboravila na svaku takvu opomenu.

Jednoga jutra otpreme se roditelji na put, s koga su se namjeravali tek u veče vratiti. Prije nego odoše, dade majka Cvijeti jednu kutiju s ključem, te joj reče:

»Ako se danas svladaš, te ne otvoriš ove kutije, dok se ne vratimo, dobit ćeš lijepu konopljarku.«

Cvijeta obeća sve, jer je već odavna željela, da dobije takvu ptičicu. Cijelo se jutro umjela svladati, te se nije ni približila kutiji, a i ključ je spremila. No poslije podne bila je već odveć radoznala, po sto puta je istrčala pred vrata i gledala, da li dolaze roditelji, ali njih ne bijaše. Napokon pomisli:

»Ah, malo samo mogu otvoriti kutiju, ta to nije nikakovo zlo; ja ću samo malo pogledati u nju, samo na jedan čas. Ona uzme ključ, otvori, podigne poklopac i — gle — prekrasna ptičica izleti iz kutije, te lijetajući jedan časak po sobi izleti kroz otvoren prozor napolje.

O kako se Cvijeta sada kajala zbog svoje radoznalosti. Ali bilo je prekasno! Konopljarka je odletjela, a ona je tomu bila sama kriva. Zbog toga se dugo žalostila, a povrh svega i brat joj se rugao.

PUŠKA

Šumar Gašo išao je često ulov, i zato je imao više lijepih pušaka, što su u njegovoj sobi visjele na zidu. Često je opominjao sinove svoje Radovana i Stojana, neka se ne približuju puškama i zabrani im, da ih diraju. Govorio bi im:

»Vi biste mogli skriviti veliku nesreću, ne budete li puštali puške u miru.«

Sinovi međutim nijesu htjeli da slušaju oca, pa kad ga nije bilo kod kuće, išli bi u njegovu sobu, skidali ondje puške sa zida, pa se igrali njima.

Tako je bilo i danas. Radovan uze kuburu, a Stojan pušku i stanu po sobi stupati kao vojnici. Radovan reče sad svomu bratu Stojanu:

»Stani uz ovaj zid, a ja uz onaj, pa ćemo jedan na drugoga da nišanimo i obojica u isti čas da odapnemo.«

Stojan se sruši i stane vikati, a Radovan se uplaši, te se probliijedivši nije mogao ni s mjesta da makne.

Majka je začula prasak i došla u sobu, te malo da se nije onesvijestila, kad je opazila Stojana. Kubura mu je tako razmrskala rame, te su mu ruku morali odrezati, a on ostade sakat za čitav svoj život. Radovan je bio pogođen u nogu, pa je pretrpio velike boli i četiri nedjelje hramao.

Odsad nijesu više dirali u puške, i u svem su bili oprezniji.

SESTRE.

Janja i Klarica bile su blizanice i svakoga su jutra bile tako slične, da su ih jedva mogli jednu od druge da razlikuju. Obje su imale crnu kosu, crne oči i rumena lica, a bile su uz to čiste i uredne. Tako je bilo samo iz jutra. Ali već iza podna mogao je svatko da razlikuje Janju i Klaricu, a to poradi toga, što je Janja bila uredno, a Klarica neuredno dijete.

Kad je Janja ujutru obukla čiste haljinice, lijepo se počešljala i čisto umila, uzela bi knjigu i čitala, ili bi pak pošla u vrt, gdje je razgledala cvijeće, ili pisala i učila se. Uz to je uvijek pazila, da ne zaprlja svojih haljinica, a ruke i lice da joj budu čisti.

Klarica naprotiv nije bila tako uredna. Tek što bi obukla odijelo, već bi izletila na ulicu, pa makar je kako ondje nečisto bilo, onda bi sjela nasred ceste i nije se brinula, hoće li zaprljati svoje odijelo, svoje ruke ili lice. A i po vrtu letjela je kao divlja, te bi sad zapela o trn i poderala si pregaču, sad bi pala preko kamena u kakvu mlaku te se zamrljala od glave do pete. Iza podna joj bijaše kosa raščupana, cipelice zamrljane, čarape su visjele neuredno, a na odijelu joj se nije moglo naći nijedno suho mjestance.

Majka ju je opominjala, molila, prijetila se i kaznila je, ali to nije pomoglo, jer ju je čitav grad zvao: »Klarica — gadljivica.« Kad su roditelji išli na šetnju, gotovo uvijek morala je da ostane kod kuće, jer je bila neuredna, pa je tako sama sebi pokvarila mnogo veselje.

Janju su ljudi voljeli i veselilo ih je, da je uvijek čista i uredna. I mala su se djeca radije družila s Janjom, nego s Klaricom, jer su se stigjela igrati se s malom i okorjelom nevaljalkom.

BURA.

Jednoga vrućeg ljetnog dana nagomilaše se pod večer na obzorju crni oblaci. Strašan se vjetar podigao, a silna se prašina uzvitlala. Ružica je stajala uz prozor i sva je problijedila od straha.

»Oče,« reče, »sigurno će biti bure.« — Otac joj odgovori:

»I meni se tako čini, te se tomu radujem, jer bura je za svakoga prava blagodat.«

Ružica se začudi i reče, da se jako boji munje i gromljavine, jer uvijek misli, da će grom udariti i da će je munja ubiti. Tomu se otac smijao od srca, te je nastojao, da primiri ustrašeno dijete.

»Ne boj se, draga Ružice, od tisuću gromova jedva jedan jedan udari u kuću, pa ako je čovjek oprezan, ne može ni taj da naškodi. Osim toga imamo na kući munjovod, pa se ne trebamo ničta bojati.«

»Ah,« odvrati Ružica, »pa makar da je to sve tako, ja bih ipak voljela, da nema te strahovite bure.«

Otac je mučao, pošao k prozoru i promatrao munje, koje su žutim i žarkim plamenom presijecale tamne oblake. To je bio prekrasan prizor. Na jednom opet zagrmi, a kiša stane pljuštiti i lijevati iz oblaka kano iz kabla. K tomu odasvud zviždaše bura.

Ružica se prestraši, kad je zagrmjelo, te se sakrije. Bura nije dugo potrajala, i kad je kiša prestala padati, povede otac Ružicu u vrt. Sad je bila Ružica zadovoljna, te reče:

»O, kako sad sve krasno miriše; kako su lijepe ruže i drugo cvijeće! Gledaj oče, kako je sve svježe! To je prava milina! Još jutros bijaše sve uvenuto i žalosno.«

»Otkud ta promjena?« zapita otac, a Ružica odgovori:

»To je valjda od ove kiše, ne znam od čega bi drugoga moglo biti.«

»Vidiš dakle, drago dijete, premda je bura tako strašna, ipak je i korisna. Nemoj dakle nigda prenaglo ni lakoumno suditi o onom, što je dragi bog mudro uredio u prirodi. Bura, koja se tebi tako strašnom pričinila, okrijepila je polja i učinila ih plodnima. Ona je bila blagoslov božji!«

Ružica se stidjela svoje plašljivosti i nije se više nigda bojala bure.

BRESKVE.

»Dragi Branko,« reče Darinka svojemu bratu, »hajde malo na ulicu, da se poigramo loptom!«

Branko ne htjede, nego se namršti i reče srdito: »Ne ću, igraj se sama!«

Darinka ga stane milovati i lijepo moliti: »Molim te, dragi Branko, hajde ispuni mi želju; ja ću te uvijek ljubiti!«

No Branko ne popusti. »Ne ću, pa ne ću!« poviče on; i Darinka morala je sama da pođe na ulicu.

Nije li Branko bio veoma neotesan dječak?

Darinka nađe na ulici susjedovu Zoricu, koja je bila odmah spremna, da se igra s njom mjesto Branka. Darinka zaboravi za čas na brata i udobrovolji se. No doskora eto Zoričine majke na ulicu, zovne djevojčice u kuću, te im dade kotaricu punu krasnih bresaka.

»Vi ste se lijepo i pristojno zajedno igrale, pa sad i jedite zajedno slatke breskve. Bile vam u slast!« reče majka.

Dok su djevojčice jele slatke breskve, doleti Branko, pa kad je opazio breskve, odmah poviče: »I ja moram dobiti koju! Darinka, daj i meni nekoliko!«

»Nipošto,« odvrati mu Darinka, »ne ćeš dobiti nijedne! Da si se malo prije htio sa mnom igrati, kad sam te za to onako molila, ja bih sad s tobom dijelila breskve; no jer si bio neotesan, ne ćeš dobiti nijedne, da te tako kaznim.«

Branko se pokunji i ode, kajući se za svoju pogrešku.

ŠEŠIR.

Majka reče Nadi i Dragutinu: »Djeco, sjutra ćemo ići željeznicom k našoj baki; ali treba da rano ustanete, jer željeznica ne čeka nikoga. I tko na vrijeme ne dođe, mora ostati kod kuće.«

Djeca su se radovala, kad su to čula, jer su vrlo rado išla baki u pohode. Ona im je bila vrlo dobra i uvijek im je davala voća i kolača. Cijeli dan nijesu ni o čem drugom govorili, nego o sjutrašnjem putovanju, i veselili su se već unaprijed svemu, što će lijepa uživati kod bake.

No Dragutin je bio vrlo neuredno dijete. Svoje igračke, svoje knjige i odijelo razbacao bi po svim kutovima, mjesto da bi svaku stvar metnuo na svoje mjesto Kad je trebalo ići u školu, morao je posvuda tražiti svoje knjige i zadaćnice; stoga je češće zakasnio u školu, te ga je zato učitelj kaznio. A kad bi ga otac zvao sa sobom u šetnju, to je doista na njemu bilo štogod neuredno: sad mu je bila poderana surka, sad izmrljane hlače, sad zablaćene cipele, sad su na prsluku manjkala puceta i t. d. Radi toga morao ga je otac često ostaviti kod kuće i sam otići.

Nada je dobro poznavala njegovu neurednost, pa ga je još u veče pitala:

»Dragutine, jesi li sve svoje stvari priredio, da ih budeš mogao sjutra odmah naći?«

»Dakako, dakako,« odgovori on i legne spavati.

Sjutradan trebalo je poći na put. Već se čulo, gdje vlak zviždi iz daleka, kad su majka i Nada htjele da uđu u kočiju; i da se odvezu na kolodvor. Dragutin htjede za njima; ali majka opazi, da on nema šešira, pa povikne: Brzo, hajde po šešir!«

Dragutin odleti u sobu, potraži ga malo, ali kad ga nikako nije mogao naći, vikne:

»Ne mogu nikako naći šešira, pa mogu i bez njega ići.«

No majka to nije dopustila, nego reče:

»Ne! Kad ne možeš naći šešira, moraš ostati kod kuće. Neuredno dijete ne smijem dovesti k baki, a dulje čekati ne možemo.«

Oni sjednu u kola i odvezu se, a Dragutin ostane plačući, te se kajaše zbog svoje neurednosti.

LAŽLJIVI TADIJA.

»Tadija,« vikne otac, »već je vrijeme da ideš u glazbenu školu.«

Tadija uzme zlovoljno kajdanku i okliievaše, što je više mogao. Napokon ipak pođe prema kući učitelja glazbe. Tadija je bio lijenčina. Putem se sastane sa sudruzima Milošem i Blagojem. Oni mu doviknuše:

»Hajde s nama na led, Tadija, da se malo klizamo.«

To se vrlo svidjelo Tadiji i on mjesto da ode k svomu učitelju, spremi kajde u džep, i otrči sa drugovima na led. Ali nije bio sasvim dobre volje, jer je osjećao, da nije učinio pravo.

Kad se vratio kući, upita ga otac: »Gdje si bio?«

Tadija se uzbuni i preplaši, a jer se bojao, da će biti kažnjen, ako rekne istinu, slaže izmucavši: Bio sam u glazbenoj školi.«

Otac je vidio odmah na Tadijinu licu, da je slagao, pa ga upita još jednom: »Jesi li, Tadija, zbiljao bio u školi? Priznaj otvoreno, ako si pogriješio.«

Tadija ostane kod svoga, da nije lagao, da nije u istinu nigdje drugdje bio, nego u školi. Ali pri tom pocrveni i stane drhtati tako, da je otac bio sasvim uvjeren o njegovoj krivnji. No ipak Tadija ništa ne prizna. Zato pošalje otac napokon k učitelju pitati, da li je Tadija bio u školi. Tako dođe djelo na vidjelo, t. j. poktza se, da je Tadija lagao. Otac ta čvrsto išiba i duto se još poslije srdio na njega. A braća i drugovi zvali su ga od to doba »lažljivi Tadija«. To ga je jako žalostilo, i on nije nigda više lagao.

NOŽICE.

U Stajke je bio zao običaj, da se uvijek igrala šiljatim i oštrim stvarima. Ni jednoga noža, nijednih viljušaka, nijednih nožica (škara, makaza) nije pustila na miru. Čim bi ih se dočepala, odmah bi njima rezuckala i bockala. Često je već bila zbog toga kažnjena, i već višeput joj je majka rekla:

»Draga Stajko, ti ćeš se porezati ili inače ozlijediti; ostavi se noža i viljušaka.«

Ali Stajka nije slušala. Jednom je majka sjedjela kod šivaćega stroja i marljivo šila. Stajka se pak igrala u sobi svojom lutkom. Slučjno pozove netko majku napolje. Čim je majka izišla, baci Stajka svoju lutku, uzme nožice, potraži papira, pa ga stane rezuckati.

Dok se ona tim još zabavljala, nastane na ulici nekakva buka. Glas je bubnjeva i trubalja odjekivao, a kraj prozora je koracala pukovnija vojnika.

Kad je to Stajka čula, potrči na prozor, otvori ga i stane gledati vojnike.

Sad se iznenada vrati majka u sobu, a Stajka se preplaši, jer ne bi sama smjela bila otvoriti prozora, pa htjede da skoči sa stolice. U žurbi i strahu omakne joj se noga, i ona padne licem upravo na šiljate nožice, što ih je još uvijek imala uza se. Nožice joj probodu lijevo oko i ozlijede čelo.

Stajka je silno plakala od velikoga bola, te je morala mnogo da pretrpi, i ostala je cijeloga svoga života slijepa na jedno oko.

SOKO.

Marijanovi su roditelji bili već davno umrli, i on se uzgajao u svoje tetke, koja se slabo mogla za nj brinuti, jer je bila siromašna, pa se uzdržavala pranjem i šivanjem.

Marijanu je bila najmilija zabava ići od zore do mraka po šumi, pa tražiti ptičja gnijezda i vaditi iz njih jaja. Nijedno mu drvo nije bilo previsoko, nijedna stijena odveć krševita, ako bi samo opazio ondje kakovo gnijezdo. Zato je često došao kući s poderanim odijelom. Tetka bi ga tada izgrdila i zabranila mu, da ide u šumu, ali Marijan nije htio da sluša. Tek što bi tetka ctišla na posao, odletio bi u šumu, da traži gnijezda. Jaja, što bi ih našao, prodavao bi, a novac potratio.

Ali vrč ide tako dugo na bunar, dok se ne potare ili — tko ne će da sluša, mora da trpi.

Marijan ode jednom u šumu, premda mu je tetka to zabranila bila. On je prije nedjelju dana bio opazio u jednoj pukotini sokolovo gnijezdo, a u njemu je mjesto jaja našao gološave mlade.

»Ove ću pustiti, da odrastu, a onda ću jamačno dobiti za svakoga po jednu krunu,« mislio je Marijan.

Danas je htio, da izvadi mlade grabilice. Zato se popne na stijenu i ne plašeći se nikakve pogibli dopre do gnijezda, u kojem opazi dosta velike mlade, i već je htio, da ih izvadi, ali eto nenadano staroga sokola, koji krliješteći doleti, kad je opazio pogibao, i obori se na Marijana. Pandžama ga pograbi za ramena, a kljunom ga stane udarati po licu, pa ga strašno izrani, iskopa mu jedno oko i ne pusti ga prije, dok ga nije nagnao u bijeg.

Rane mu po malo zacijeliše, ali je ostao ćorav. Sad se tek opametio i kanio se ptičjih gnijezda.

TAPETA.

»Ali Jeleno, stotinu puta sam ti već kazala, da ne skidaš tapeta sa zida!« reče majka, koja se doista danas srdila na malu nevaljalku Jelenu. Imala je i pravo. Kadgod bi se Jelena domogla nožica ili noža, pa viljušaka, ili šiljata drvca, odmah bi stala rezati, bosti i vrtati po tapetama. Kad bi pak iskopala dosta veliku jamu, trgala bi sa zida tapete, da ih uzmogne i prošiti.

»Gle,« reče majka i oduzme Jeleni nožice, što ih je uzela sa stola, pa je udari po ruci, »ako još jednom to učiniš, vidjet ćeš, što će ti biti! Ta nevaljala ruka, koja je sagriješila, bit će oštro kažnjena, a ti ćeš to dobro upamtiti.«

Jelena je šutjela kao zid i žalostila se, jer ju je majka psovala, a najposlije reče:

»Majčice, ja ne ću više da to radim, samo budi opet dobra!«

»Ja sam ti dobra,« reče majka; »ali samo onda, kad si pristojna, jer nepristojnu i neposlušnu djecu ne ljubim.«

Jelena se veoma radovala, da se majka nije više ljutila, te odluči, da ne će više derati tapeta ni kopati po zidu. Ali, kako je bila lakoumna, za nedjelju dana zaboravila je, što je obećala.

Majka je otišla k tetki, a kad se vratila, nađe Jelenu iza peći, gdje dube u zidu, a rupa je već bila tolika, da bi je čovjek jedva s dvije ruke sakrio. Jelena se tako prestraši, da su joj nožice ispale iz ruku, kad je vidjela, da je majka tako nenadano došla.

Majka pogleda ozbiljno Jelenu i reče: »Ti nijesi više moje dobro dijete, Jeleno, i pazi, kaznit ću te, kako sam ti ono jednom rekla.«

Sad uzme Jeleni nožice i zatvori ih u ormar, a Jeleni je bilo teško pri srcu, jer nije znala, što će sad biti. I u krevetu je još na to mislila, ali najposlije reče: »Majka je na to već zaboravila!«

Ali nije bilo tako. Kad se sjutradan Jelena probudila, bili su joj prsti desne ruke crni kao ugljen, a ona krikne od straha.

»Vidiš,« reče majka, »to je kazna za nevaljale prste, koji su jučer poderali tapete. Oni će ostati crni, doklegođ se ne popraviš.«

Jelena je plakala, a kad je pošla u školu, djevojčice su joj se rugale. Morala je, da gleda svoje crne prste svako jutro, kad je ustala, svako podne, kad je objedovala i svako veče, kad je išla na počinak. Pa kad bi je tko upitao: »Jeleno, od čega su ti prsti tako crni?« stidjela bi se i zarumenila do ušiju. Tada reče sama u sebi:

»Od sada ne ću doista nigda više dirati u tapete, da se ne budem morala više tako stidjeti.« Riječi je te i držala, a prsti su postajali sve bjeliji, dok najposlije ne postadoše bijeli, kao što su i prije bili. Tad je bila vesela.

»Majčice,« reče, »ja ne ću više nigda imati crnih prsti!« Tako je i bilo.

NAKNADA.

Jednoga dana dođe Sofija, dijete bogatih roditelja, svojoj majci i reče:

»Draga majka, onaj siromah, što stanuje uz nas, jako je bolestan, a nema novaca, da pozove liječnika, niti ima čim bi nahranio svoju djecu. Meni je to jako žao, i molim te dopusti mi, da mu svake nedjelje mogu odnijeti novac, što ga dobivam na dar.«

Majka pristane s veseljem na molbu dobre djevojčice, i sad je Sofija svaki dan išla k tim siromasima, i svakiput im je nešto donijela: sad krepke čorbe, sad bocu vina, sad svoj novac.

Siromašni ti ljudi zvali su Sofiju svojim anđelom. Bolesni je otac doskora ozdravio, jer je Sofijinom pripomoći dobio

bolju njegu. I tako je opet mogao raditi i za svoju obitelj hljeb služiti.

Prođe nekoliko godina, a Sofijine roditelje zadesi velika bijeda. Izgube sav svoj imutak i spadnu na prosjački štap.

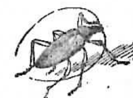
Tuga i žalost svali ih u grob, a Sofija osta sama na svijetu bez prijatelja i bez ikakve pomoći. Dok je Sofija bila bogata, svatko joj se ulagivao i laskao, a sad kad je osiromašila, nije za nju nitko mario.

Tako je Sofija sjedjela jednoga dana tugujući i plačući. Na jednom se otvore vrata i u sobu stupi čovjek, digne je na ramena i reče:

»Primiri se, dobro dijete! Od sad bit ću ja tvojim ocem i naplatit ću ti ono, što si ti meni jednom učinila.«

To je bio onaj čovjek, koga je Sofija u bolesti dvorila i potpomagala. Bio je marljiv, a Bog je blagoslovio njegov trud i muku, te je postao imućnim čovjekom. Sofija je u njegovoj kući bila vrlo dobra, te je bila srećna i zadovoljna.

Tako naplaćuje Bog djeci svako dobro, što ga učine siromasima, i daje im svoj blagoslov.

MARAMA.

Darinka i Ljeposava bijahu sestre i jedna na drugu vrlo nalik. Ali Darinka je bila vrlo marljiva, te se rado i pomno učila vesti i šiti, a Ljeposava je bila nemarna, te je samo trčala po vrtu i ulici. Jednoga dana reče Darinka:

»Ljeposava, buduće je nedjelje majčino godovno; zar joj ti ne ćeš ništa pokloniti. Ja šijem za nju ogrtač.«

»Ja ću joj načiniti maramu,« odvrati Ljeposava.

Darinka je šila ogrtač od jutra do mraka, a Ljeposava se samo igrala i zabavljala, te je posve zaboravila na maramu.

Kad je došlo majčino godovno, predade joj Darinka lijepo našiven ogrtač, zaželi joj mnogo sreće godovnu i obeća, da će vazda biti dobro i marljivo dijete.

Majka se vrlo radovala tomu, te je Darinku čvrsto pritisnula na svoje grudi i stoput je poljubila.

Ljeposava je stajala uz Darinku praznih ruku. Od stida sva se zarumenila, te nije smogla ni jedne prijazne riječi, da je

reče majci k njezinu godovnu. To je majku jako žalostilo, i premda nije rekla ni jedne riječi, opazila je Lieposava, da je nezadovoljna s njom. Tvrdo se zato u srcu svom zavjerila, da će se popraviti.

Kad je u veče pošla u svoj krevet, reče sama sebi: »Darinka je majku razveselila, a ja sam je ražalostila. Darinka je bila blažena, a ja postidena. To više ne smije da bude!«

Prođe godina dana, i dođe drugo majčino godovno. Djeca se i opet rano u jutru nađu kod majke, da joj čestitaju. Ali sad je Lieposava stajala pred njom vedra i vesela srca. Predala je krasno vezenu maramu, a majka je od radosti ronila suze, te ju je pritisnula na svoje srce i rekla:

»Ne mogu da rečem, kako sam srećna, Lieposava, što si se popravila. Dvostruko sam srećna, što imam sada dvoje dobre djece, a ne samo jedno, kao što sam imala prošaste godine. Dragomu Bogu hvala i slava za to!«

Kad je Lieposava čula majku, gdje tako govori, bila je i sva srećna i blažena, te se pomno čuvala svoje nekadašnje pogrieške. Od toga je doba bila vazda dobra i marljiva, te se majka ponosila, a svi su je ljudi hvalili i milovali.

	Kruna
Verne Jules, Dvadeset tisuća milja pod morem — — — — — — — — — —	1.20
Verne Jules, Put oko zemlje za 80 dana — — — — — — — — — — —	1.20
Verne Jules, Put do mjeseca i oko mjeseca — — — — — — — — — —	1.20
Zanimive i zabavne priče. Šestdeset najljepših i najkrasnijih pripovijedaka. Po	
Zbirka hrvatskih pjesama za školsku mladež. Sa 5 slika — — — — — — —	—.75
[illegible]	[illegible]
Karadžiću, Stojanoviću i drugim izvorima sakupljeno za hrv. mladež. Sa 4 slike	2.—
Zmaj Jovan Jovanović, Zlatna knjiga za djecu. Pjesmice — — — — — — —	2.40
Živa knjiga. Narodne basne i pjesmice iz životinjskoga života — — — — — —	2.40

Pjesme narodne i umjetne.

Badalić Hugo, Hrvatska Antologija. Umjetno pjesničtvo starijega i novijega doba. Broširana K 4.—, krasno uvezana — — — — — — — — — — — — —	6.—
Bogović M., Pjesnička djela. Drama: Frankopan. — Izarane pjesme. Uvod napisao M. Šrepel. Sa slikom pjesnikovom. Broširano K 2.—, vezano — — — — —	3.—
Bogović M., Strielice — — — — — — — — — — — — — — — — —	—.60
Botić L., Pjesme. Pobratimstvo. Biedna Mara, Petar Bačić. S uvodom M. Pavlinovića i Fr. Markovića. Sa slikom pjesnikovom. Broširano K 4.—, vezano — —	5.60
Deželić Gjuro, Hrvatska pjesmarica ili zbirka rado pjevanih pjesama. Peto izdanje preradio i pomnožao dr. Velimir Deželić — — — — — — — — —	2.—
Gundulić I., Osman. S pjevanjem XIV. i XV. L. Mažuranića — — — — — —	2.—
Harambašić A., Izabrane pjesme. Broširano — — — — — — — — — — —	1.50
Hrvatske narodne pjesme, što se pjevaju u Istri i na Kvarnerskih otocih. Broš.	2.—
Kumičić M., Za spomenar. Mudre izreke i stihovi iz naše književnosti — — —	3.—
Marković Franjo, Iz mladjih dana. Pjesme. Broširano K 1.20, vezano — — — —	2.—
Mažuranić I., Smrt Smail-Age Čengijića. Pjesan. Sedmo ovlašteno izdanje. Sa slikama. Vezano — — — — — — — — — — — — — — — — — —	1.60
Pjesmarica nova ili sbirka najobičnijih pjesmica, koje običavaju djeca pučkih škola pjevati, u crkvi i školi — — — — — — — — — — — — — —	—.40
Preradović P., Izabrane pjesme. Uvod napisao M. Šrepel. Sa slikom pjesnika. Broširano K 4.—, vezano — — — — — — — — — — — — — — — —	5.60
Rubetić Cvj., Pjesmarica za djecu pučkih škola. Sadržavajući pjesme crkvene i školske s nekim molitvama — — — — — — — — — — — — — — —	—.40
Sbirka najnovijih crkvenih pjesama za školsku mladež — — — — — — — —	—.20
Šenoa A., Razne pjesme šaljive, ilirske legende, priče, romance, balade, povjestnice i prievodi. Uredio H. Badalić. Elegantno uvezano — — — — — — —	4.—
Šenoa A., Izabrane pjesme. II. izdanje. Broširano K 5.—, elegantno uvazano —	7.—
Vraz St., Izabrane pjesme. S uvodom Franje Markovića. Broš. K 3.20, eleg. vez.	5.—

Pjesmarice sa kajdama.

Bisernica, Zbirka popjevaka za četiri muška grla. Sabrao i izdao »Vienac«, glazbeno pjevačko družtvo u nadbiskupskom sjemeništu. Zagreb 1886. Tenor I., Tenor II., Bas I., Bas II., 4 svezka — — — — — — — — — — — —	1.60
Eisenhut Gj., Napjevi crkvenih pjesama, što se nalaze u Balenovićevoj »Sunčanici«	1.—
Klaić Vj., Hrvatska pjesmarica. Zbirka popjevaka za skupno pjevanje — — —	1.50
Novak, Crkvena pjesmarica za ženska srednja učilišta, troglasno sa pratnjom org.	1.50
Novak, Teoretska i praktična obuka zbornoga pjevanja — — — — — — — —	1.50
Novak, Pjevanka za djecu pučkih škola — — — — — — — — — — —	1.—

Veliki popis knjiga šalje se svakomu na zahtjev badava i franko.

Kruna

Novak, Crkvena pjesmarica harmonizirana za mješoviti zbor — 1.50
Škola za tamburanje — 2.—
Truhelka A. V., Sto pjesama za porabu školsku, crkvenu i domaću — —.60
Varjačić Lj., Lira za mužku i žensku školsku mladež — —.60
Zajc Ivan pl., Bože živi! Pjesma od P Preradovića. U slavu hrvatskomu narodu. Hrvatska himna za mješoviti i mužki zbor — —.80
Zajc Iv. pl., Milovanka. Sbirka popjevaka za mladež obojega spola — —.60
Zajc Iv. pl., Milozvuk. Sbirka pjesama za školsku mladež obojega spola — —.60

Molitvenici.

Horat Ig., Cvijeće iz vrta Božjega. Molitvena knjižica. Uvezano: u crno platno K —.70, u koži K 4.—, u kosti — 4.—
Jais, Isus prijatelj mladeži ili pustite k meni malene. Molitvena knjižica s katekizmom i pjesmama za dječake i djevojčice. U platno uvezano K —.50, sa zlatorezom K —.80, u bijeloj kosti — 2.—
Maurović A. dr., Krist naš spas. Molitvenik za kat. kršćane. Uvezan: u platno K 1.20, u kosti K 5.—, 7.60; u koži — 6.—
Rubetić Cvj., Razgovor s Bogom. Molitvenik za bogoljubnu zabavu dušam kršćanskim. Uvezan: u platno K 2.—, u kosti K 5.—, 5.80, 6.40, u koži — 6.40
Sabolović A., Prava kršćanka u bogoljubnosti sa svetom crkvom, ili sveta vremena i blagdani godišnji. Molitvenik za duhovnu zabavu spola ženskoga — —.60
Šic F., Razgovor s Bogom. Poučna i molitvena knjiga dušam kršćanskim. Sa 5 bakrorezah i 14 kam. slikah križnoga puta K 1.60, sa zlatorezom — 2.—
Šimenčić G., Slava Bogu. Molitvenik za ženski spol. Priredio ga po Šicovu »Razgovoru s Bogom« i pomnožao nekim molitvama. Uvezan: u platno: K 1.20, u kosti K 5.—, u koži — 5.—
Šimončić G., Molitvena knjižica. Za kršćanski katolički puk. Sa svimi potrebnimi molitvami i sa kršćanskim naukom ili katekizmom, kako se u crkvi tumači. Uvezan: u platno K —.60, sa zlator. K 1.50, u koži sa podlžen. baršumom 3.60
Šimončić G., Compendium rituali in usum Cleri archidoecesis Zagrabiensis — 2.—
Vimer R. dr., Spassi dušu moju. Molitvenik za naobraženi svijet. Uvezan: u platno K 1.—, u koži K 5.—, u kosti — 4.50
Zaželj Fr., Cvijetnjak pobožnosti za mladež pučkih škola — —.40

Slovnice i rječnici.

a) Franceski.

Adamović J. dr., Francusko-hrvatski rječnik. S označenim izgovorom. Tvrdo vez. 4.—
Adamović-Gavazzi-Sarazen, Hrvatsko-francuski rječnik — 4.—
Ahn Dr., Praktični način za brzo i lahko učenje franceskoga jezika. Od D. Lopašićke-Waldherr — 1.20
Ploetz Dr. K., Franceska vježbenica s označenim izgovorom za početnike. Po 87. izdanju priredio F. Šuller IV. izdanje. Broširano K 2.40, tvrdo uvezano — 2.80
Šuller Fr., Gramatika franceskoga jezika za srednje škole — 4.80
Šuller F., Historie abrégée de la litterature francaise — 3.—
Šuller F., Sustavno oblikosovlje i skladnja franceskoga jezika — 2.40
Švrljuga I. K., Franceska slovnica vježbenica za srednje i gradjanske škole — 1.60

Veliki popis knjiga šalje se svakomu na zahtjev badava i franko.

b) Njemački.

Kruna

Filipović I., Džepni rječnik hrvatskoga i njemačkoga jezika. I. Njemačko-hrvatski dijel. Četvrto popunjeno i prošireno izdanje s novim hrvatskim pravopisom — 4.—
II. hrvatsko-njemački dijel — 4.—
Filipović I. (uz sudjelovanje Gj. Deželića i Lj. Modca), Veliki rječnik hrvatskoga i njemačkoga jezika. Za porabu pravnika, činovnika, učitelja, trgovaca i obrtnika. I. Njemačko-hrvatski dio. Dvie knjige. II. Hrvatsko-njemački dio. Dvie knjige. Kompletno — 10.—
Filipović I., Hrvatsko-srpska-njemačka besjedovnica. Praktična uputa za one, koji žele, da se lahko nauče pravilno govoriti hrvatskim ili njemačkim jezikom 3.60
Ivkanec T., Njemačka slovnica i čitanka za više pučke škole — 2.—
Miller F. Ž., Praktična uputa u njemački jezik za svakoga. Vezano — 2.—
Podgoršak J., Oblici njemačkoga jezika za srednje škole i slične im zavode — —.80
Tropsch St. dr., Ortografičko-gramatički rječnik njemačkoga jezika — —.90
Vitanović J., Njemačka početnica, s prikladnim razgovorima u svim ljudskim prilikama — —.60

c) Talijanski.

Mussafija A dr., Talijanska slovnica za početnike. V. hrvatsko izdanje po XXIV. njemačkom izdanju prof. I. Krst. Švrljuga — 3.80
Šegvić Cherubin, Praktična uputa u talijanski jezik. Broširano K 1.20, vezano — 1.80
Švrljuga I. K., Džepni rječnik hrvatskoga i talijanskoga jezika — 3.—
Švrljuga I. K., Džepni rječnik talijanskoga i hrvatskoga jezika — 3.—

Razno.

Hirc Drag., Lika i Plitvička jezera. Slike, opisi i putopisi. Slike risao V. Anderle. Urešeno sa 60 slika. U vrlo lijepom uvezu — 6.—
Hirc Drag., Gorski kotar. Slike, opisi i putopisi. Ukrašeno sa 100 slika — 7.—
U vrlo liepom uvezu — 9.—
Hirc Drag., Hrvatsko primorje. Slike, opisi i putopisi — 11.—
Klaić Vj., Povjest Hrvata od najstarijih vremena do svršetka XIX. stoljeća. I. svezak broširano K 6.—, vezano K 8.—; II. svezak broširano K 7.—, vezano K 9.—; III. svezak broširano K 6.—, vezano K 8.—; IV. svezak broširano K 7.—, vezano — 9.—
Kokotović N., Novi uzor listar i kućni savjetnik za sastavljanje svakovrstnih listova, izprava i pismenih sastavaka za sve družtvene prilike u poslovnom i domaćem životu. Kućni liečnik i uputa u kućanstvu i gospodarstvo — 3.—
Širola Ivan, Svjetska povjest u slikama. Po prof. V. Klaiću, dru. I. Hoiću i drugim piscima. Ukoričeno sa bojadisanim omotom — 5.60

Veliki popis knjiga šalje se svakomu na zahtjev badava i franko.

